

Bělohradské listy

Vydáno 18. 5. 2012 • Ročník XII • Cena 16 Kč

3 / 2012

Nový Zéland

10-11

Zahradníci v Bělohradě

14-15

Pavel Petr

21

Objektivem Bělohradských listů

2 **OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**

3 **FEJTON
FORMULE VYŘEŠÍ OBCHVAT MĚSTA**
(JAROSLAV VOVES)

4 **ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**

5 **STAROSTA ODPOVÍDÁ**

6 **BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA**
(ALENA FLÉGLOVÁ)

7 **CO MI TO DĚLÁTE, PÁNI UČITELÉ?**
(EDUARD ČELIŠ)

8 **JEDEN Z PŘÍBĚHŮ
VÁLEČNÉHO DĚTSTVÍ**
(ZLATA ZÁKOUTSKÁ)

9 **KAMENNÝ KŘÍŽ
PAMĚŤ NA ZEMŘELÉHO**
(JOSEF ŠPŮR)

10-11 **NOVÝ ZÉLAND JAK JEJ POZNALI
KAREL BALŠÁN A MARTIN ŽÍVR**
(HANA FRIEDRICHOVÁ)

12-13 **ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA**
(PAVEL ŠUBR)

14-15 **ZAHRADNÍCI V BĚLOHRADĚ**
(ANTONIE VANÍŠOVÁ)

16 **SJEZD „OSMDESÁTNÍKŮ“
V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ**
(ZLATA ZÁKOUTSKÁ)

17 **VESELÉ HISTORKY**

18 **Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ**

19 **UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI**

20 **KAREL FINK**
(EDUARD ČELIŠ)

21 **PAVEL PETR**
(EDUARD ČELIŠ)

22 **KNIHOVNA
MÁ NOVOU KNIHOVNICI**
(LADISLAV STUHLÍK)

23 **KOSTELY NA BĚLOHRADSKU
KOSTEL SV. JIŘÍ VE HRÍDELCI**
(ANTONIE VANÍŠOVÁ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1: ALENA FLÉGLOVÁ
BĚLOHRADSKÉ NÁMĚSTÍ

STRANA 24: JAROSLAV VOVES
HŘÍDELEC

DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
(LÉTO 2012) VYJDE 22. 6. 2012

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav
Lejdar, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vaníšová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

události

Velkolepý tah
bělohradské
radnice OS BÍLÝ HRAD
JE V ŠOKU!

Bělohradské přeložce svítá naděje

deník

FORMULE VYŘEŠÍ OBCHVAT MĚSTA

Lázně Bělohrad

Několikaleté známosti se šéfem F1 Bernie Ecclestoneem využil bělohradský starosta Pavel Šubr.

Když před čtyřmi lety na zájezdu špiček bělohradské radnice v Monaku se starosta Pavel Šubr seznámil s někdejší předsedou FIA Maxem Mosleym a šéfem F1 Bernie Ecclestoneem, zdaleka netušil, jak toto setkání bude klíčové pro lázeňské městečko.

Letos v lednu nečekaně navštívil Lázeňský resort Strom života Bernie Ecclestone. Jeho rekondiční pobyt však byl jen pouhou zástěrkou k položení základních kamenů důmyslného projektu.

Několikadenní vyjednávání na městském úřadě přineslo ovoce. Rada města předložila tento týden občanům konečnou podobu tolik diskutované silniční přeložky.

V Lázních Bělohrad vznikne nejmodernější závodní okruh a do pěti let by se zde měla odjet premiérová Lázeňská velká cena, která by měla zastínit i legendární GP Monaka.

Konečnou podobu obě strany úzkostlivě tají. Nicméně již nyní je jasné, že lázeňské městečko bude do pěti let k nepoznání. Jen namátkou dílčí vize, které prosákly na veřejnost. Při dnešním výjezdu na Jičín u tzv. „Kotyčáku“ vznikne rozsáhlé jezero s přístavem pro milionářské jachty a tato část tratě ponese název „Kotykova zatáčka“. V obci Lány vyrostou obrovský komplex budov, kam přesídlí vývojové týmy největších společností dodávajících do seriálu GP pneumatiky.

Jako revoluční zlom v lázeňství můžeme považovat lázeňskou kúru „roartherapy“, při které budou mít klienti volný vstup do boxů, aniž by si museli chránit sluch. Rozsáhlé změny pocítí obec Brtev, les Hůra a svůj kabát převlékne i Bažantnice.

Podrobnější tvář celého projektu přinášíme uvnitř listu v rozhovoru se starostou L. Bělohradu.

Kotykova zatáčka a přístav jachet před stavebními úpravami

Zeptali jsme se za vás

V MINULÝCH DNECH BYLO ZAHÁJENO ODSTRAŇOVÁNÍ STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE V AREÁLU FIRMY DEPRAG. JAK BUDE AKCE PROBÍHAT?

Nejprve dojde k přeložce kabelu nízkého napětí. Následně dojde k postupné demolicí budov č. 9, 6, 2, 4. Dále dojde k odtěžení kontaminované zeminy v oblasti starého i nového šrotiště. Předpokládá se cca 12 měsíců sanační práce a následně postsanační monitoring (sledování lokality a vyhodnocování vzorků). Podrobněji byli občané informováni na schůzce s občany dne 12. 4. 2012.

Kterým směrem a kam se bude kontaminovaný materiál odvážet?

Materiál se bude odvážet ulicí T. G. Masaryka směrem na Jičín.

Nehrozí prašnost?

Zhotovitel sanace má za úkol přijmout opatření na omezení prašnosti - například skrápění vodou.

Nebude ohrožena statika domů?

Sanace bude probíhat velmi citlivě a pod dohledem odborníků. K ohrožení statiky domů v okolí nedojde.

Ví se, co bude na místě odstraněných staveb?

Toto není ještě rozhodnuto. Nejpravděpodobnější varianta se jeví zatravnění plochy.

Do budoucna máme záměr odstranit i objekty 3, 10 a 13, které jsou v současnosti nevyužívané a ve stavebně-technicky zhoršeném stavu. Všechny tři budovy byly postaveny v letech 1880 – 1883 pro potřeby textilního závodu.

Jako ředitel firmy DEPRAG CZ jsem velmi rád, že dojde konečně k vyčištění lokality a ekologická zátěž bude minulostí.

Ing. Jiří Kotyška, ředitel DEPRAG CZ a.s.,

foto: Vojtěch Lámr

JAK HODNOTÍ POLICIE ČR A MĚSTO TĚMĚŘ ROČNÍ PŮSOBNÍ PRACOVNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍ AGENTURY V NAŠEM MĚSTĚ?

Od měsíce dubna 2011 spolupracuje město Lázně Bělohrad se soukromou bezpečnostní agenturou, která ve městě zabezpečuje dohled nad dodržováním veřejného pořádku a napomáhá při prevenci páchaní kriminality na území města. Bezpečnostní agentura byla najímána především v době konání kulturních a sportovních akcí, ale také v noční době ve dnech, kdy dochází k nejčastějšímu narušování veřejného pořádku a páchaní protiprávního jednání, kterým bylo především ničení majetku města, samotných občanů a rušení nočního klidu. Dále při své činnosti pracovníci bezpečnostní agentury kontrolovali objekty a prostory ve městě, kde dochází nejčastěji k páchaní majetkové trestné činnosti, přičemž získané poznatky ze svých služeb předávali Policii ČR. Policie dále s těmito poznatky pracovala a v několika případech získané informace přispěly k odhalení pachatele protiprávního jednání nebo napomohly Policii ČR v její činnosti na úseku prevence kriminality. Bezpečnostní agentuře byly průběžně Policií ČR a městem stanovovány priority činnosti na území města. Město Lázně Bělohrad počítá s další spoluprací s bezpečnostní agenturou, jelikož se v prvním roce svého fungování osvědčila a svojí přítomností přispěla v mnoha případech ke zklidnění bezpečnostní situace ve městě. Vzhledem k působení agentury ve městě se také prohloubila spolupráce města s Policií ČR. Pra-

covníci agentury budou v průběhu dalšího období přímo spolupracovat s Policií ČR při pořádání preventivních akcí zaměřených na kontroly heren, restauračních zařízení a dále na kontroly dodržování zákazu podávání alkoholu mládeži a dětem. Bezpečnostní agentuře budou průběžně během roku předávány informace o místech, kde dochází nejčastěji k narušování veřejného pořádku a určována místa, kde bude potřeba provádět častější a důkladnější kontroly. Bezpečnostní agentura nebude nadále na území města sloužit pouze v noční době a v době konání kulturních a sportovních akcí, ale i ve dnech, kdy je předpoklad zvýšených nároků na udržení veřejného pořádku v denní době. Město počítá s prací agentury i na úseku prevence při dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, přičemž bude dohlížet nad správným parkováním vozidel v rizikových místech a bude upozorňovat přítomné řidiče na špatné parkování a další protiprávní jednání. Případné porušení zákona bude následně zaznamenávat a oznamovat Policii ČR k provedení dalších opatření.

Bezpečnostní agentura by měla v roce 2012 svojí činností na území města výraznou měrou přispět k celkovému zlepšení bezpečnostní situace a měla by tak občanům města zajistit klidnější život.

Jan PAVLÁSEK, radní města Lázně Bělohrad

Starosta odpovídá

Jaké zajímavosti a události se letos chystají v Lázních Bělohradě?

V Lázních Bělohradě tradičně připravujeme řadu zajímavých akcí, ať z oblasti kultury nebo sportu. V sobotu 19. května to bude Otevření lázeňské sezony, 14. až 17. června tradiční Mezinárodní folklorní festival „Pod Zvičinou“, 30. června populární Strašidelná Bažantnice, 21. července Countryfestival „Pod Húrou“, 3. - 5. srpna vzpomínkové pořady na legendární letní restauraci „Bažantnice ještě žije“. Kromě toho proběhnou od června do září pravidelné nedělní koncerty především dechových hudeb v Bažantnici, výstavy v Památníku K. V. Raise i ve Fričově muzeu a mnoho dalších akcí.

Ze sportovních akcí bych chtěl vyzdvihnout oslavy 90 let fotbalu v našem městě, v jejichž rámci proběhne 23. června Mezinárodní fotbalový turnaj přípravků a 21. a 22. července 35. ročník Lázeňského poháru mužů. Můžeme se těšit na tradiční Podkrkonošský maraton horských kol, který se uskuteční 11. srpna, a po delší době se do Bělohradu vrací triatlon, když 9. června proběhne závod Českého poháru v terénním triatlonu Xterra. Řadu turnajů připravuje tenisový oddíl na kurtech v Bažantnici, aktivní v pořádání akcí jsou i další sportovní oddíly ve městě.

Chystá město investice do nějakých projektů?

V zimním období došlo s využitím dotace ze SFŽP k zateplení bytových domů v Kotykově aleji, dále máme v rozpočtu města zaraženu výstavbu dětského hřiště na sídlišti, výstavbu nové autobusové zastávky a úpravu jejího okolí v Horní Nové Vsi, stavbu úpravny vody ve Hřídenci a rekonstrukci komunikace Za Mostem. Město také podalo žádosti o dotace na zateplení budov mateřské školy v Lázních Bělohradě i v Horní Nové Vsi, kde bychom chtěli přejít na vytápění pomocí tepelného čerpadla. O dotaci žádáme také na výstavbu chodníku podél silnice v Horní Nové Vsi. Bohužel situace je taková, že příjmy měst naší velikosti jsou velice nízké a města jsou závislá na tom, na jaké projekty získají dotace. Často se tak důležitější věci odkládají a realizují se akce, na něž je dotace.

Dlouhodobě máme připraveny i tři větší projekty – rekonstrukci domu čp. 28 v čele náměstí na sídlo městského úřadu, dostavbu tenisové haly, kde by mělo vzniknout sociální zázemí, 4 herny na stolní tenis a posilovna, a výstavbu vodovodu a kanalizace v Brtví. U této poslední akce máme šanci získat v roce 2013 dotaci, hledáme však finanční prostředky na dofinancování akce.

Proč jste převedli vydávání občanských průkazů do Jičína? Člověk aby si vzal dovolenou na cestu do Jičína se žádostí o průkaz a pak ještě jednou pro jeho vyzvednutí. A stejně jste to udělali už před pár lety s pasy!

Převést agendu vydávání občanských průkazů od 1. ledna 2012 na obce s rozšířenou

působností (pro nás Jičín) nebylo rozhodnutí města, ale státu. Důvodem jsou fotografie na průkazy, které musí být digitalizované a mít biometrické prvky, a ty musí nafotit na městském úřadě s rozšířenou působností speciálním fotoaparátem. Podobně tomu bylo před několika lety s pasy. Města naší velikosti (tzv. obce s pověřeným obecním úřadem neboli obce II. typu) se brání převádění různých agend na obce s rozšířenou působností (neboli III. typu), protože se tak popírá princip reformy veřejné správy a to přiblížení státní správy občanovi.

Vláda nyní připravuje další etapu reformy veřejné správy, která by měla přinést úplné zrušení státní správy na obcích II. typu, tedy i v Lázních Bělohradě. Znamenal by to, že na městský úřad v Jičíně by přešla i agenda stavebního úřadu nebo matriky. Proti tomuto kroku protestují jak obce II. typu, tak obce III. typu, pro něž by tato změna znamenala obrovskou administrativní zátěž. Jednoznačně negativní stanovisko k tomuto návrhu vlády přijal i Svaz měst a obcí České republiky, který ve svém stanovisku tvrdí, že by změna nepřinesla žádné úspory, ale fungování státní správy by z řady důvodů bylo dražší. Vláda má návrh, který by měl platit od roku 2015, projednat do konce června letošního roku.

Zpracováváte nový územní plán města. Jak daleko zpracování postoupilo a kdy bude nový územní plán schválen?

Firma SAUL jako zpracovatel územního plánu města zpracovala tzv. doplňkové průzkumy a rozbory, v nichž rozpracovala veškeré podklady pro zpracování územního plánu města včetně mapových podkladů. Zástupce pořizovatele územního plánu firma G-business Liberec na základě těchto materiálů připravila návrh zadání nového územního plánu, který byl od 16. 4. do 16. 5. zveřejněn. Dotčené orgány, sousední obce a krajský úřad

mohou do 30 dnů od obdržení návrhu zadání uplatnit své požadavky. Tyto požadavky a podněty, které náš stavební úřad obdrží, budou vyhodnoceny a na jejich základě bude návrh zadání upraven a poté bude zadání projednáno a schváleno zastupitelstvem města. V té chvíli by mělo být jasné, zda se bude projednávat koncept ÚP a návrh ÚP či jen návrh ÚP, a zda se bude zpracovávat posouzení vlivu na životní prostředí (SEA). Podle těchto skutečností se bude odvíjet i časový harmonogram zpracování a pořízení nového ÚP. Pokud se nebudou zpracovávat koncept ÚP a SEA, je reálně schválný nový územní plán do konce roku 2013. Zpracování těchto dokumentů by prodloužilo termín schválení ÚP. Snahou zastupitelstva města je schválit nový územní plán do konce volebního období, tj. do října 2014. Platný územní plán města z roku 2002 má platnost do konce roku 2015.

Nemohli byste bílou čarou označit hranice silnice na Jičín? Na Miletín je to teď perfektní, ale na frekventovanější silnici na Jičín nejsou hranice vůbec vidět a za šera nebo za deště aby jel člověk krokem! Dobře by bylo tam dát také patníky.

Silnice přes Choteč a Lužany ve směru na Jičín není v majetku města Lázně Bělohrad nebo dalších uvedených obcí, ale Královéhradeckého kraje a spravuje ji Správa a údržba silnic KHK. O uváděných problémech jsme s pracovníky SÚS jednali, ale na takovéto úpravy nemají finanční prostředky. Se SÚS jsme ale stále v kontaktu a chceme, aby silnice v okolí Bělohradu byly v co nejlepším stavu. Pro doplnění Správa a údržba silnic se stará (zajišťuje jejich opravy a zimní údržbu) v okolí našeho města o silnice II. třídy směrem na Novou Paku, Jičín, Hořice a Miletín (včetně jejich celých úseků přímo v našem městě) a o silnice III. třídy na Lány a Brtev.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA A VELIKONOCE

„Velikonoce? Tak ty já zásadně neslavím. Spím do jedenácti a všichni mně můžou být ukradený. Nejsem zvědavá na to, aby si na mně kdejaké ožrala léčil své komplexy,“ rozsekla bouřlivou debatu v kadeřnictví jedna mladá slečna.

Připomněla mi moje dětství, kdy jsem tyhle svátky taky neměla moc ráda. Nechápala jsem, proč holky musí podstupovat takovou potupu, jako nechat si namlátit a ještě za to být snad vděčná a obdarovat výslužkou často i úplně cizí kluky, kteří, zvláště na sídlišti, měli hotové žně. Uplynulo víc jak třicet let a hodně se toho změnilo. Bydlím na vesnici, mám tři báječné chlapy v chalupě a Velikonoce miluju. Užívám si ten den, kdy k nám na samotu dorazí jen opravdoví kamarádi, kterým záleží na tom, abych jim příští rok neuschla. Je to i den setkání se sousedy, se kterými se často celý rok míváme jen autem. Posedíme na záspí, popovídáme, zasmějeme se a jsme rádi, že se máme.

Jak vnímají Velikonoce dnešní děti, jsem se byla zeptat žáků 4.B. Na otázky tentokrát odpovídali - Natálka Perecová, Sofie Wesson, Anetka Pourová, Ondra Černý, Max Melichárek, Lukáš Fejfar, Petr Imlauf, Pavlínka Lánská, Nikolka Pecová.

1) Víte, proč se Velikonoce vůbec slaví?

- * **Max** - Protože umřel Ježíš Kristus a znovu se zrodil.
- * **Petr** - Oslavují příchod jara.

2) Zmrtvýchvstání byl zázrak, myslíte si, že se i v dnešní době dějí zázraky?

- * **Max** - Zázrak je třeba to, když v nemocnici někdo umírá a uzdraví se.

3) Jak u vás probíhají velikonoční svátky?

- * **Natálka** - Nazdobíme vajíčka a na Ukrajině, odkud je taťka, se peče nějaká placka. Pak se jde do kostela a tou svatou vodou se to pokřtí. Oni to tam slaví o týden později než my, nemají pomlázky, ale kluci holky házejí do vody nebo je polejou. K nám letos dorazilo docela hodně koledníků, od bráchy kamarádi a těm dospělejším mamka nabídla nějakýho panáka.
- * **Sofie** - Taťka je z Anglie a tam se to slaví tak, že se schovají čokoládová vajíčka a děti je potom hledají.
- * **Ondra** - Mamka v neděli obarví vajíčka v cibuli, babička upeče mazanec a velikonoční perníčky. Pomlázku jsem letos dostal od ma-

mčiny kamarádky a v pondělí jsem se spolužákem stihnul obejít plus mínus asi patnáct holek. Spolužačky a doma mamku a ségru. Vstal jsem brzo ráno, abych to všechno stihnul.

- * **Anetka** - My v neděli barvíme vajíčka potravinářskými barvami a barvičkama na sklo je dozdobíme a nebo tam dáváme samolepky a mamka peče mazanec. Chodí k nám docela hodně koledníků, každému dostane vajíčko a sladkost.

- * **Max** - Já pocházím z Moravy a tam se v neděli nazdobí vajíčka a pak si s dědou upletu pomlázku. V pondělí chodíme po holkách, dávají nám sladkosti a my je bičujeme.

- * **Pavlínka** - Vajíčka obarvíme a potom si rozehřejeme voskovku a špendlíčkou je zdobíme. Taťka s bráchou pletou pomlázku, babička nám upeče beránka a mamka ho potom nazdobí. Chodí k nám hodně koledníků, tak kolem třiceti. Já si je vždycky napíšu a počítám je. Vítáme je ve dveřích a taťka jim naleje panáka.

- * **Lukáš** - Babička nabarví v cibuli vajíčka a pomlázku mám od dědy. S taťkou obejdeme nejdřív rodinu a potom jdeme ke známým. Ke spolužačkám radši nechodím...

- * **Nikola** - Mamka s babičkou pocházejí z Polska a tam vůbec neznají pomlázku. Tam jenom chodí do kostela. V sobotu nehrajou varhany a kříže se přikryjou fialovými příkrývkami a v neděli se kříže odhalí a varhany už zase můžou hrát a lidi líbají ukřižovanýho Ježíše. Kluci tam holky kropí vodou.

- * **Petr** - My s taťkou pleteme pomlázku, babička peče mazanec a beránka. V pondělí jsme pak chodili s taťkou po rodinných příslušnících a pak s kamarády po Hořeňáku.

4) Proč vůbec kluci šlehají holky pomlázkou a co tomu říkáte?

- * **Sofie** - Abychom byly zdravé a netěšim se na to.

- * **Ondra** - Aby holky neuschly a ten zvyk se mi líbí hodně, protože mám příležitost holčkám namlátit.

- * **Pavlínka** - No přeci abychom byly zdravé! Mamka Velikonoce moc nemusí, ale já je mám ráda.

- * **Max** - Bičuju holky, aby byly zdravý celý rok a zvyk je to myslím velmi dobrý, protože jim můžeme oplatit to otravování za celý rok...

- * **Anetka** - Mně se to teda moc nelíbí.

- * **Lukáš** - Aby byly zdravý a strašně mě to baví druhým koncem!

5) Kluci, jakou výslužku dostáváte nejradši?

- * **Petr** - Mě nejvíc baví dostávat vajíčka, protože z toho mamka pak udělá vajíčkovou pomazánku. Letos jsem jich vykoledoval kolem třiceti.

- * **Max** - Hračky a sladkosti, ale nejradši mám malované vajíčka, protože jsou moc hezký. Letos jsem vykoledoval i 120 korun.

6) Holky, odrazila se letošní vysoká cena vajíček na množství, které jste pro koledníky přichystali?

- * **Anetka** - Ne, my si vždycky vezmeme od babičky domácí.

- * **Sofie** - My máme taky domácí.

- * **Natálka** - Ne, jsou to Velikonoce, tak jsme prostě nakoupili...!

7) Slyšeli jste letos nějakou novou zajímavou koledu?

- * **Petr** - To vymyslel můj kamarád - Hody hody doprovody, dejte vejce malovaný, nedáte-li malovaný, dejte aspoň bílý, v Německu seženete jiný!

8) Myslíte si, že v dnešní době mailů, esemesek a facebooků, má význam udržovat podobné tradice? Nestačilo by prostě jen poslat zprávu - Veselé Velikonoce?

- * **Max** - Je zábava dodržovat takové věci jako jsou Velikonoce a hlavně pro nás chlapy je to taková povinnost.

- * **Petr** - Jde o to, abychom to udrželi co nejdýl, aby to po nás měli zase další lidi.

- * **Ondra** - Je to pro nás povinnost jít na holky, aby nám neuschly. A pro kluky je to zábava, to nějaká esemeska fakt nenahradí!

Alena Fléglová, foto: autor

CO MI TO DĚLÁTE, PÁNI UČITELÉ?

Když jsem chodil koncem padesátých let minulého století tady v Bělohradě do měšťanky základní školy, byli oba můjmi oblíbenými kantory. A nejen můjmi. Spolužáci a spolužačky i po letech souhlasí. Měli nás na češtinu, dějepis, zeměpis a hudební výchovu, které jsme říkali zpěv. Vlítni do místní základky „rudého“ ředitele Šramla jako dva mladí kosáci. Byli o dvanáct, třináct roků starší než my žáci, vrabčáci. Hodně nás zaujali, viděli jsme se v nich.

STANISLAV RUDOLF A ZDENĚK PRCHAL

První se narodil v Jičíně 16. února. Druhý v dost neznámých Patokryjích u Mostu 23. března. Oba roku 1932. Stále je mám před očima. Pana učitele Rudolfa, jak nás žáky režuruje v jeho divadelní hře o Raisově rodině Přítel přichází v noci. Pana učitele Prchala, hrajícího ve třídě na housle. Na chvíli si odloží housličky do podpaží a naslouchá, jak pějeme.

Co mi to ale děláte, páni učitelé? Najednou je vám krásných osmdesát! Skutečně najednou. Od vašich učitelských a mých žákovských časů nemohlo přeci uběhnout tolik roků. To nemůže být pravda... A pokud tomu tak je, přeji hodně zdraví, Stanislave Rudolfe a Zdeňku Prchale. Pane spisovateli a pane sborníkáři. Jo a děkuji moc, k Labi do Brandýsa i do blízkého Černína.

Děkuji vám za to, jací jste a jací jste byli.

Ve vlastní autobiografii „Střípky ze života mého“ napsal Zdeněk Prchal o tehdejší kolegovi Stanislavu Rudolfovi

Stálým dodavatelem humoru a zdrojem dobré nálady byl Stanislav Rudolf, dnes renomovaný český spisovatel. Byl vtipný a oblíbený žáky i učitelským sborem. Kolem něho bylo vždy veselo, na řadu legráček jsme si svorně příhrávali. Pro ilustraci aspoň jednu: Zástupce ředitele, František Trávník, který také žádnou legraci nezkažil, nosil domů každý den v baňce tři litry mléka, které koupil ráno v místní mlékárně. Baňku postavil ve sborovně do chladného koutu a po vyučování ji odnesl domů. Nedalo nám žádnou práci sehnat jinou třílitrovou baňku a do ní mléko přelít. Baňku s mlékem jsme poslali po jeho dceři domů a František si domů odnesl svou baňku plnou vody, kterou jsme tam se Standou nalili. Legraci však rozuměl a tak večer na plese rodičovského sdružení barvitě vyprávěl, jak byl doma přivítán manželkou, která jej už očekávala, neboť byla předem informovaná.

Stanislav Rudolf vzpomněl na Zdeňka Prchala

Milí čtenáři Bělohradských listů. Ani nevíte, jak těžce se prodírám svou sklerotickou pamětí, abych si vzpomněl na nějakou úsměvnou příhodu, kterou jsme se Zdeňkem Prchalem v Bělohradě prožili. I když je Zdeněk, stejně jako před půlstoletím, stále mým dobrým kamarádem, nemohu ve své paměti o nic vtipného zakopnout.

Vlastně jednu příhodu bych měl.

Po celou dobu našeho společného působení na bělohradské škole byl ředitelem Jaromír Šraml. Učil pouze výtvarnou výchovu, ve které improvizoval a žáky hlavně politicky formoval.

Šraml rád narušoval vyučování svými politickými komentáři do školního rozhlasu.

Jeden jeho komentář se stal legendárním. Stalo se to tehdy, když Nikita Chruščov odletěl k návštěvě USA. Ředitel Šraml si tuto událost nemohl nechat ujít a musel žáky informovat. Nažhvil mikrofon a hrdě hlásil: „Děti, děti, děti! Máme radost, máme radost! Soudruh Chruščov odletěl do Sovětského svazu!“

Ve škole nastal poprask. Zdeněk Prchal, já i starší kantor Fejkl, který u nás učil teprve první rok, jsme vyběhli na chodbu. Kolega Fejkl vůbec nechápal, co se děje a starostlivě se nás ptá: „Chlapi, chlapi, není říd'á namazaný?“

S úsměvem mu povídám: „Kdepak, až tu budeš učit dýl, tak si zvykneš.“

Vím, že tuhle příhodu popsal obsírněji Zdeněk Prchal ve své knížce Střípky ze života mého. Mně se vrátila do hlavy teď, když i on se v plné svěžesti dožívá 80 let a pojedje už, stejně jako já, deváté gumy.

Eduard Čeliš, foto Jaroslav Voves, archiv

JEDEN Z PŘÍBĚHŮ VÁLEČNÉHO DĚTSTVÍ

Rybník Pardoubek byl odedávna, od dětské nepaměti, rejdištěm a radostí všech dětí. Ani ten už ale nebyl náš. Každý den, od jara do podzimu, sem chodili „kluci německý“. Plavání patřilo k jejich výcviku. Veleli jim mladí „fůhřeři“. Vychovávali je kopanci a surovostmi, řvali do ochraptění.

Povel píšťalky vernal do vody naráz několik oddílů. Bylo to sto i více výrostků. Hladina stoupla, voda zhnědla rozvířeným bahnem. S lítostí a pocitem nespravedlnosti jsme opouštěli rybník. Běda opozdilci! V lepším případě se napil, v horším ho nějaká ruka nechtěně, ale spíš chtěně, plácla citelně přes tvář, nebo byl sražen a potopen masou těla, ženoucích se do vody. Měli jsme své zkušenosti s hrubostí mladých Němců a také jsme se jich štítili. Mnozí z nich měli vyrážku a boláky vodou rozmokvané byly odpuzující. Viděli jsme v nich své nepřátele, se kterými si nesmíme dětské účty vyřídit rvačkou. Sázka byla příliš veliká - životy našich nejbližších.

Žhavý letní den přecházel v podvečer. Stíny starých stromů na hrázi se prodlužovaly a pokládaly na hladinu. Hitlerova mládež konečně opouštěla koupaliště. Na travnatém břehu se oblékali do hnědých košil s kravatami, opásali se řemeny a dýkami, na krk šňůry s píšťalami.

Naše chvíle se blížila, těšili jsme se na koupání. Ze břehu sahala nad hladinu dřevěná kolová stavba „paluba“ sloužící k lezení, opalování a také skákání do vody. Kluzké schůdky se zábradlím končily hluboko pod hladinou. Stála jsem nahoře a nedočkavě vyhlížela kamarádku Alenu. Poplaveme daleko do rákosí podívat se na pulce. Někteří už mají nožičky... Náhle jsem byla pod vodou. Něco mě nečekaně prudce srazilo dolů. Ošklivý pád bokem, noha zaklíněná mezi schůdky a slizké zábradlí. Visela jsem jako na háku, hlavou dolů a polykala vodu se žabincem. Plavky na zadku i noha pořádně roztržené rezavým hřebíkem, bolest, stud a ponížení. Nade mnou obličej, šklebící se radostnou zlomyslností a modrýma, vyrudlýma očima. Světlé vlasy, hubená tvář do dnes ho vidím... Namáhavě jsem vylezla z vody. Alena už stála na břehu. Krev, řinouc se mi po stehnu, na ni zapůsobila jako na krocana: „Ty kluku německá, pitomá!“ rozkřičela se, chytila ho vpředu za košili a pořádně s ním zacloumala. Povzbuzena odvahou mladší, ale větší a statnější kamarádky, vsolila jsem mu pěkný pohlavek, až se mu hlava zaklepala. Odehrálo se to bleskově. Kluk strnul, leknutím nemohl ani promluvit, natož křičet. Dobře věděl, co si smí, vlastně nesmí ubozí Češi k vyšší rase dovolit. Byl to pro něj šok, ostuda, potupa rasy, asi i důvod k potrestání. Okolo se uchichotávaly mladší děti. Využily jsme momentu překvapení, popadly své prázdninové vyrudlé šaty, do druhé ruky dřeváčky (to byly sandály s dřevěnou podrážkou a látkovým svrškem – válečná úspora) a pádily, co nám nohy stačily. Jen rychle a co nejdál. V běhu jsme si navlékaly šaty. Mokré sukénky se lepily, mezi koleny překázely. Zaslechly jsme povely píšťalou, dobře jsme je znaly. Teď se řadí. Možná, že už jejich fůhřeři za námi vyslali komando nejstarších kluků s dýkami. Hrůza nás popoháněla. Pole a louky už byly za námi. Braly jsme to zadem postranními uličkami, kličkovaly, přeskakovaly ploty a probíhaly zahrádkami, které vyúsťovaly v další ulici. Zastavily jsme se až na druhém konci města, vlastně za městem u trati, vyčerpané nejen během, ale i přestálou hrůzou. Krev zvonila v uších a do spánků bušila kladívka.

Jsmo v bezpečí? Podívaly jsme se na sebe a naše zděšení bylo veliké. Alena svírala ve zpoceně dlani kus předku hnědé košile i s odznakem HJ. To bylo zlé. Neznaly jsme tenkrát detektivky, ale bylo nám jasné, že se musíme torza košile co nejrychleji zbavit. Holýma rukama jsme zahrabaly „předmět doličný“ do země. Přisahaly jsme si mlčením i kdyby nás mučili. Byla to těžká zkouška pro upovídáná dvanáctiletá děvčata.

Zlata Zákoutská, foto: archiv

KAMENNÝ KŘÍŽ

PAMĚŤ NA ZEMŘELÉHO

14. Chalupa dnešního čp. 8 Zahradníkových vznikla až v r. 1713 a chalupa Fetrových (dnes Dreslerových) až v r. 1733.

Pověst vztahující se ke křížku

Ke křížku se váže pověst, že zde z hrušky spadl a zabil se dráteník Václav Vilím. Ponejprv tato pověst byla zapsána v monografii Novopacko z dvacátých let minulého století, později do lánské kroniky ji přepsal tehdejší řídící učitel lánské školy Václav Grof a takto byla i zapsána loňského roku Josefem Hrnčirem v příloze Bělohradských listů o historii Lánů. Nelze nám již do detailu ověřit, co na pověsti je pravdivého a co k ní bylo v průběhu času domyšleno, ale uvedu alespoň ověřitelná fakta vztahující se ke křížku.

Ověřitelná fakta

Nápis, který znamená, že dne 25. srpna roku 1712 zde dokonal život Václav Vilím, nás ale neinformuje o tom, jakým způsobem zde jmenovaný zemřel, zda na následky úrazu pádem z hrušky anebo jinak. Pravda je však taková, že to nebyl dráteník, protože v r. 1712 a ještě dlouho potom nikde žádní dráteníci nebyli a drátenické řemeslo vzniklé kdesi v Uhrách se do Čech rozšířilo až v 19. století, ale že toho osudného srpnového dne zde život dokonal (a snad z hrušky spadl a zabil se) dvaapadesátiletý chalupník, tedy rolník, Václav Vilím Luštinec, nar. 19. listopadu 1659, který svými sousedy byl převážně nazýván jen křestními jmény jako Václav Vilím. Takto byl i úředně někde zapisován. Se svojí rodinou žil a hospodařil na chalupě dnešního čp. 75 na Horní Nové Vsi, na níž jeho předci hospodařili již od války třicetileté a kterou zdědil po svém otci. Vdova po něm Justina manžela přežila o necelý rok. Dnešní podoba chalupy – viz foto.

Nevíme, proč se chalupník Luštinec toho osudového dne na tomto místě octnul, co zde pohledával, možná zde vykonával pěší robotu při žních na panském. Stojí však za úvahu, že v matrice pohřbů bělohradské fary o příčině úmrtí Luštince farář Augustin Procházka nic nepoznamenal, když u tragických úmrtí o tom v matrice poznámka bývá. Tak např. chalupník Jan Kraus žijící a hospodařící na chalupě čp. 24 v Prostřední Nové Vsi v r. 1725 pracoval na výstavbě bělohradského zámku a tam i spadl z lešení a zabil se. Pochován byl dne 27. září a v matrice pohřbů o této tragédii učinil farář Tobiáš Jan Voříšek poznámku. Nebo když ze stromu spadl třiatřicetiletý chalupník Jan Buchnar z Hřidelce, který byl pochován dne 4. května 1739 v Hřidelci, farář Antonín Trégr v matrice pohřbů zaznamenal, že: „spadl s jedle a se potloukl, mluvit nemohl“.

Kdo křížek zhotovil?

Nebudeme asi daleko od pravdy, pokud zde uvedeme, že křížek a nápis mohl vytesat „Steinhauer“, tedy lamač kamene a chalupník Jiřík Novotný, nar. 3. 4. 1691 z Horního Javoří čp. 6, za něhož se dcera zemřelého Anna Luštincová v r. 1718 provdala a že kámen na něj byl vylomen v lomu hned vedle Krkonošské vyhlídky, kde nejspíše mohl Jiřík Novotný pracovat.

Na závěr nutno ještě poznamenat, že pokud se o způsobu úmrtí Luštince žádné zprávy nedochovaly, je na každém z čtenářů, aby si na tuto otázku odpověděl sám. Za zamýšlení stojí, zda po nás za tři sta let něco zbude. Po Luštincovi zbyl alespoň křížek.

Josef Špür, foto: autor

V Lánech, na zahradě domu čp. 74 Zdeňka Petra, se do dnešních dnů dochoval z kamene vytesaný křížek jako paměť na událost, které v srpnu letošního roku bude již dlouhých 300 let. Spodní částí je křížek zapuštěn v zemi a nad terén vyčnívá do výšky 46 cm. Šířka jeho ramen je 36 cm a celá jeho přední plocha je opatřena dnes jen částečně čitelným českým nápisem vytesaným velkými písmeny v řádcích pod sebou takto: „1712 / DEN / 25AUGUS / DOKONALW / AC-LAWWI / LIMZ / IWOT“. Ne všechna písmena jsou správně vytesána, a tak „S“ a nebo „N“ jsou vytesány „zrcadlově“ – tak, jak by je dnes např. napsaly děti předškolního věku, ne všechna dnes již možno přečíst.

Co v uvedeném prostoru tehdy bylo?

Tehdy před třemi sty lety zde žádné chalupy nebyly. Byly zde jen pozemky bělohradské vrchnosti a právě tudy vedla i tehdejší cesta od Bělohradu přes Lány a dále k Nové Pace. Dnešní asfaltka ještě dlouho neexistovala. Cesta tehdejší vedla z Bělohradu po hrázi dávno již vysušeného Řečického rybníka a směřovala na Jičín. Za hrázi u hájenky Na Hrázi se oddělila odbočka k Lánům, dovedla až k lánské chalupě čp. 4 Jana Škutiny, a odtud dále vedla po okraji polí a lesem až k mlýnu v H. Lánech. V tom r. 1712 v „dolních“ Lánech existovaly jen chalupy dnešních čp. 2, 3, 4, 5, 6 a chalupa čp. 7, na níž tehdy hospodařila rodina Dlabových. Existoval i dnes dávno zaniklý mlýn Horáček, který byl na Heřmance mimo obec, a v Horních Lánech byly jen dvě chalupy dnešních čp. 12 a 13 a ze všech lánských stavení nejstarobylější mlýn čp.

NOVÝ ZÉLAND

JAK JEJ POZNALI KAREL BALŠAN A MARTIN ZÍVR

Karel Balšan a Martin Zívr pokračují ve své cestě po této zajímavé zemi. Vydejme se tedy s nimi za poznáním i dobrodružstvím. Minulé vyprávění jsme skončili v balírně jablek v Hastings.

Ale ještě cestou sem nás zradilo auto. Asi 15 km za Taupem se mu zadřel motor, kontrolka oleje sice svítila už asi měsíc, ale olej nechyběl a v servisu řekli, že nevědí, proč nám to svítí. Byla to olejová pumpa. Nakonec jsme s rozbitým autem dojeli na neutrální do Taupa, bylo to z kopečka. Přespali jsme v Hastings a ráno jsme chtěli auto na veřejném místě zaparkovat s nápisem „na prodej“. V tom stresu a napětí ze ztráty auta se Karel nepřipoutal a policista mu s milým úsměvem dal stopadesátidolarovou pokutu za pásy. Do Hastings jsme museli dojet autobusem. Z Taupa do Hastings je to nádherná cesta skrze hory a kolem řek, dlouhá asi 160 km. Karel si tuto cestu moc oblíbil, taky možná proto, že jí jel pětkrát: Jednou do Hastings, podruhé a potřetí aby prodal auto. Jenže to by nebyl život, aby neměl smysl pro humor – zapomněl si klíče od auta, které jsme chtěli prodat! Počtvrté a popáté tedy už s klíči. Auto se nám nakonec podařilo prodat, byť za zlomek pořizovací ceny.

Asi po devíti týdnech tvrdé dřiny v balírně jablek v Hastings jsme si konečně vydělali peníze, abychom mohli cestovat dál. Naše minulé vyprávění skončilo u jezera Taupo, největšího jezera Nového Zélandu. Navštívili jsme spoustu zajímavých míst a zažili mnoho nezapomenutelných zážitků. Zde nás hned zaujal na hladině plovoucí ostrůvek s golfovou jamkou. Když trefíte takzvaný „hole in one“, můžete vyhrát 10 000 dolarů. Karel tu utratil nemalé peníze nejen z vidiny velké výhry, ale také pro nádherný zážitek při odpálení míčku, kdy v dráze vidíte celé jezero a za ním národní park Tongariro. Naše cestování jsme započali právě národním parkem Tongariro, ze kterého vyrůstají tři obrovské vrcholky: Mt. Tongariro, Mt. Ruapehu a Mt. Ngauruhoe, který možná znáte jako horu osudu z trilogie Pán prstenů. Je to sopečná krajina se sirmými jezery, které upoutávají svojí smaragdově zelenou barvou. Absolvovali jsme 20 kilometrový trek „Tongariro crossing“, vysokohorský výšlap sedlem mezi sopkami Tongariro a Ngauruhoe. Nádherná krajina připomínající povrch Marsu.

Odtud vedla naše cesta rovnou do Wellingtonu, hlavního města Nového Zélandu a zároveň jediného místa, odkud jezdí trajekty na Jižní ostrov. Je to moc pěkné přístavní město. Strávili jsme zde dva dny, během kterých jsme navštívili většinu významných památek. Nejzajímavější byla návštěva muzea Te Papa, kde se dozvíte mnoho zajímavostí, nejen z historie ostrova. Odtud bylo jen několik hodin jízdy trajektem do Pictonu na Jižním ostrově. Plán byl objet Jižní ostrov proti směru hodinových ručiček počínaje západním pobřežím.

První den jsme strávili ve městě Nelson. Zde jsme navštívili národní park Abel Tasman, který tvoří zalesněné zátoky, pobřeží s jeskyněmi a mnoho pláží se zlatým pískem. Lodí jsme si prohlédli celý poloostrov, poté nás loď vysadila uprostřed parku, kde jsme absolvovali asi tříhodinový trek po pobřeží včetně přecházení prázdné laguny za odlivu. Následně nás loď opět vyzvedla a my se vrátili zpět do přístavu.

Druhý den byly Velikonoce. Protože s námi cestovala jedna Češka, rozhodli jsme se po vzoru našich tradic hledat proutky na pomlázku. Oslovili nás dva Novozélandčané, kteří nás nechápavě pozorovali při řezání proutků. Naši již vylepšenou angličtinou jsme se jim pokusili vysvětlit náš národní velikonoční zvyk, kterým byli naši posluchači nadšeni. Možná, že jsme přispěli k rozšíření novozélandských velikonočních tradic, které si vystačí jen s hledáním uschovaných vajčiček po domě a zahradě. Naš „lískovka“ fungovala výtečně a kamarádka tedy neuschla!

Po Abel Tasmanu jsme jeli podél západního pobřeží dolů na jih. Za zmínku stojí jistě Pancake rocks - palačinkové skály. Jsou to mořem vymleté skály na pobřeží, které jsou navrstvené z plátek kamenů, zřejmě usazených hornin. Na západním pobřeží jsou také k vidění dva ledovce Franz Josef a Fox. Po západním pobřeží jsme zajeli trochu do vnitrozemí a projeli mezi krásnými jezery Wanaka a Hawea. Z těchto jezer vyrůstají ostré horské štíty, které se zrcadlí ve vodě. Překrásný pohled! Odtud se nám nechtělo!

Cestou z Wanaky jsme si vyzkoušeli poprvé v životě bungee jumping v místě zvaném Kawarau. Oficiálně je to prý první místo na světě, kde se začal tento druh sportu provozovat. Skáče se ze 43 m vysokého dřevěného mostu. Střemhlavý dvouvrteřinový let nad temně modrou řekou, kde vás po skoku loví raftem. Nezapomenutelný pocit. Na této řece jsme si také vyzkoušeli Jet Boat. Člun asi pro 15 lidí, který projíždí 80 km rychlostí úzkým kaňonem. Řidiči jsou většinou bývalí automobiloví závodníci, ostré skály míjejí na 2 cm a dělají s člunem otočky o 360 stupňů v místech, kde má řeka šířku 3 m. No, nedýcháte.

Odtud jsme se vydali do města Queenstown a poté zamířili směrem do Fiordlandu k fjordu Milford Sound. Na mapě se tato vzdálenost zdá krátká, ale ve skutečnosti vám v cestě stojí jezero a hory. Podél celého západního pobřeží se táhne pás vysokých hor. Nejvíce, co nás na nich zaujalo, je ta skutečnost, že vyrůstají z roviny. Ne jako u nás pozvolna, ale na Novém Zélandu se můžete postavit opravdu k patě vysokohorského štítu. Díky těmto horám nemáte během cesty na silnici často signál. Provoz je sice poměrně malý, ale při vzdálenostech, ve kterých jsou města od sebe vzdálena, není radno bourat. Pomoc je v nedohlednu! Zajeli jsme si pár set kilometrů a dojeli jsme do Te Anau, kde jsme přenocovali v backpackeru na břehu jezera.

Hned po příjezdu naše kamarádka oživila naše cestování tím, že šikovně zabouchla klíčky v autě. Naštěstí jeden pán z veřejného záchodku znal jiného pána, prý bývalého zloděje, který pracoval v nedaleké benzínce. Auto bylo během 5 minut otevřené. Bývalý zloděj byl pobaven, obohacen o 40 dolarů a my se mohli vydat k fjordům. Cestou tam se vám postaví do cesty šedá horská masa, kterou člověk provrtal „Homérovým tunelem“. Hned za tunelem jsme se zastavili na odpočívadle, kde nás přiletěl přivítat krásný tmavě zelený papoušek „kea“ s mohutným zobákem. Je ochočený turisty, lidí se nebojí. V této oblasti se turistům doporučuje sundávat sedátka z kol, na kterých si papoušci rádi pochutnávají. Dokáží dokonce otevřít i víko od popelnice. „Kea“ od nás dostal banán a my jsme pokračovali k fjordu. Po krátké cestě lesem se nám opět naskytl další z úžasů tamní přírody – Milford Sound se svým vrcholem Te Mitre peak, cíl naší cesty.

Dále jsme pokračovali na jih k nejjihnějšímu koutu jižního ostrova. Tuto oblast jsme chtěli navštívit kvůli místní fauně. Od povalujících se lvounů jsme na Canibal beach stáli ani ne na jeden metr. Viděli jsme taky tuleně, albatrosy a tučňáky. Tedy tučňáka, pouze jednoho! Dvě hodiny jsme čekali na to, až se kolonie tučňáků vrátí z moře z lovu a potom se objevil jenom jeden, který se nám ukázal na pár vteřin a zase odhopkal pod útes.

Navštívili jsme tedy nejjihnější místo jižního ostrova Slope point, odkud naše cesta pokračovala po východním pobřeží zpět na sever. Cestou přes Dunedin jsme zamířili k nejvyšší hoře Nového Zélandu Mount Cook (3755 m.n.m.). Leží u nádherného jezera Pukaki, které má barvu namíchaného Curacaa s džusem. Zde nám bohužel počasí nepřálo, celý vrcholek byl zahalený mlhou, výhled byl jen na pár metrů.

Na lepší počasí jsme čekat nemohli, pokračovali jsme do Christchurch s malou zastávkou u Maoraki boulders. To jsou obří dokonale kulaté balvany, které vypadávají z pobřeží na pláž. Ty největší mají v průměru přes 1,5 m. Město Christchurch se vzpamatovávalo z následků zemětřesení. Několik slabých zemětřesení jsme sami zažili a i nás se dotkly jejich následky. Na Googlu jsme si vyhledali adresu banky, kterou jsme potřebovali navštívit. Po příjezdu na místo jsme ale našli jen její základy. Při zemětřesení banka spadla a v té době už stačili odklidit i ruiny. Takže Google taky neví všechno! Prošli jsme pobožené město a zastavili se u místa, kde se z pobřeží utrhl asi 50 tun vážící blok skály. Rozdrtil dům pod ním i s dvěma jeho majiteli. Prý to tak nechají, majitelé jsou navždy pohřbeni pod masou skály.

Během týdenního pobytu v Christchurch jsme navštívili ještě město Akaroa. Zde je možné pozorovat delfíny. Žádného jsme ale neviděli. I tento fakt musíte chtít přijmout. Při cestování se nemůžete zdržovat a čekat týden na místě. Ať kvůli počasí, mořské fauně, která je na „sváče“ někde daleko od pobřeží nebo kvůli financím, které by vám zbyly na navštívení dalších zajímavých míst.

Z cestování jsme byli už hodně unaveni, i to, že místy jen projíždíte a pravděpodobně se tam už nikdy nevrátíte, způsobilo, že se nám zastesklo po novozélandském domově Mt. Maunganui. Už jsme se tak těšili, že jsme jeli nonstop až na místo. Město Kairakou je známé především proto, že se v jeho okolí nalézá mnoho velryb a toto místo je nejlepší pro jejich pozorování. Tady jsme se zastavili hodit si jen pár žabek a vydali jsme se směrem k domovu. Martin řídil jižní ostrov, Karel od trajektu až do Taurangy, celkem 16 hodin a byli jsme doma. Čekalo nás tady několik přátel, kteří nás mile přivítali.

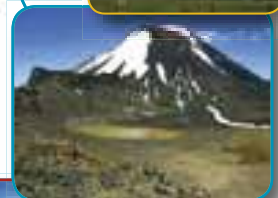
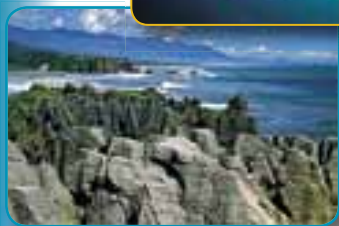
Odtud jsme ještě vyrazili na jednodenní výlet nahoru na sever do místa zvaného Cathedral cove, které je součástí poloostrova Coromandel. Na tomto místě bychom snad chtěli zůstat navždy: zátoka plná ostrůvků, pobřeží opět děrované jeskyněmi plnými azurově modré čisté, průzračné vody, kde plavou pestrobarevné rybky. Už byla zima, voda ledová, ale tam si prostě skočit musíte! Karel vypráví: „Plaval jsem prozkoumat jeskyně. Vplaval jsem dovnitř, pode mnou plavaly drobné modré rybky, na dně nebyl písek, ale rozbité mušle, které byly mořem

omleté na drobné kamínky. Všechno ztichlo, jenom šumění moře a nade mnou masivní skály, přes které se nakláněly stromy. Pohled z jeskyně zpět na záliv mě uchvátil - výhled ohraničený stěnami jeskyně a záliv plný malých ostrůvků... Nechtělo se mi odejít. - Vylezl jsem z moře a na pláži z útesu tekla vodopád, malý, jen jako když si pustíte doma sprchu. Omyl jsem se od slané vody a opustil pro mne nejkrásnější místo na zemi.“

V Mt. Maunganui jsme strávili několik posledních týdnů na Novém Zélandu. Samozřejmě, že jsme museli ještě pracovat, ale už ne tak intenzivně jako dříve. Karel odletěl na konci května, Martin zůstal ještě další měsíc. Cesta letadlem byla dlouhá a únavná, ale kdo by se po tak dlouhé době netěšil domů!

Karle a Martine, děkujeme za zajímavé vyprávění. Přejeme vám mnoho krásných zážitků na dalších cestách s tak dobrým koncem, jako byla tato.

Na základě podkladů Karla Balšana a Martina Zívra zpracovala Hana Friedrichová, foto: Karel Balšan, Martin Zívra

ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA

V pořadí šestý územní plán Lázní Bělohradu vznikl v roce 1991 a v mnohém navazuje na územní plán z roku 1988, který jsme si představili v minulém čísle Bělohradských listů. A shodně je i jméno autora – ing. arch. J. Fridrich ze Stavoprojektu Hradec Králové. Územní plán města z roku 1991 měl platit do roku 2005, ale v roce 2002 ho nahradil další územní plán, který si představíme v příštím čísle Bělohradských listů.

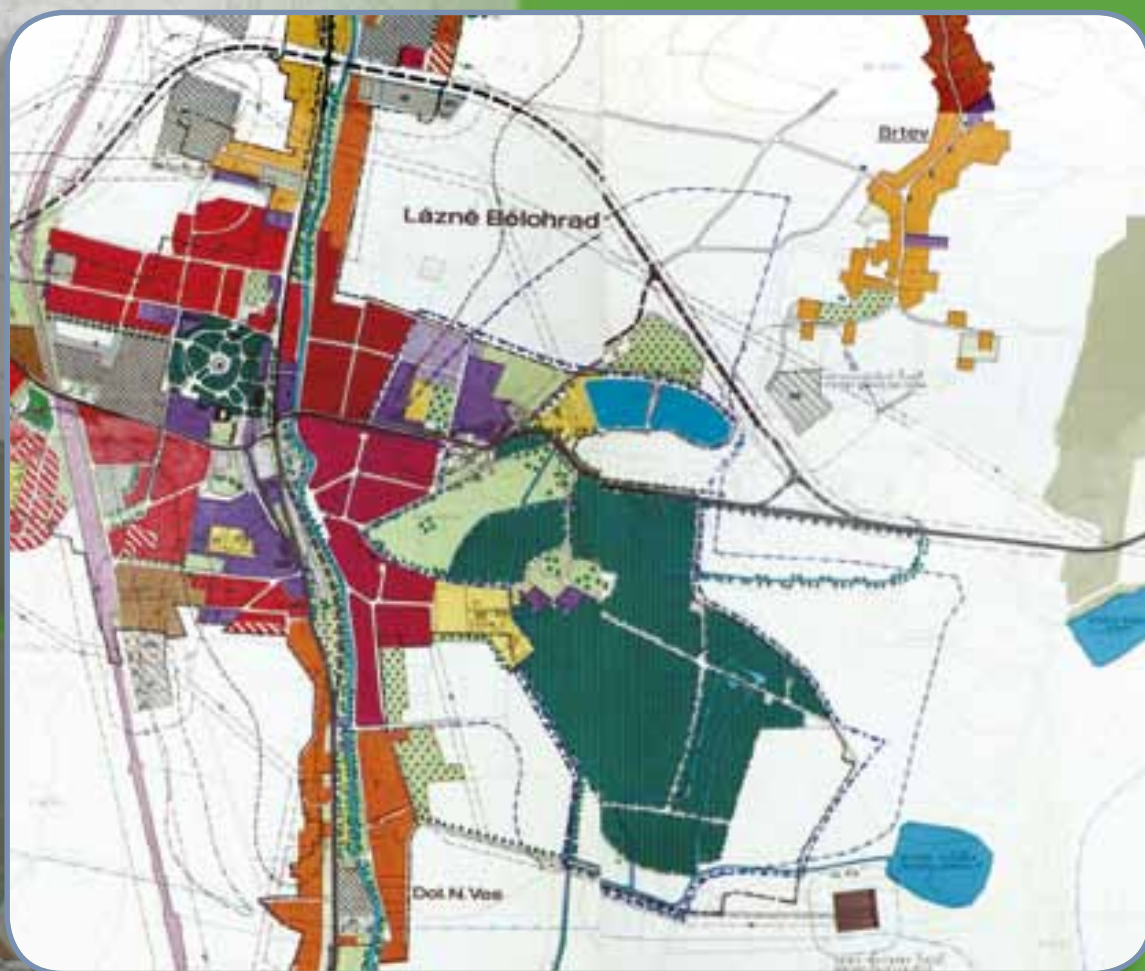
Největší změnou v územním plánu města z roku 1991 proti předcházejícím je posunutí trasy přeložky silnice ve směru Jičín – Miletín severněji. Přeložka kříží silnici na Novou Paku u hasičské zbrojnice v Prostřední Nové Vsi a firmy Pumr – Ryba, tedy v podobě, která je i v současně platném územním plánu města. Takto byla přeložka Královéhradeckým krajem v minulých letech připravována k výstavbě. V textové části je k přeložce uvedeno: „Základní urbanistická koncepce města je určena dopravní kostrou silnic, a to II/284 ze Dvora Králové směrem na Novou Paku; zde se navrhuje přeložka severním směrem pokračující ve směru na Jičín. Aby netrpělo novým průjezdem náměstí (ve směru Dvůr Králové - Jičín a zpět), bude nutno co nejdříve pokračovat v realizaci kompletní trasy přeložky. Trasa prochází v prostoru mezi Jínovou továrnou a truhlářstvím se sklady, dále mezi kravínem a dřívějšími Státními lesy a dále šikmým mimoúrovňovým vedením s trasou ČSD a napojením na silnici k Jičínu.“

Stejně jako v územním plánu z roku 1988 vede ale přeložka nad Kotykovým rybníkem, což územní plán z roku 2002 z důvodu ochrany zdrojů podzemní pitné vody změnil. Zůstávají i záchytná parkoviště u zahradnictví v Kotykově aleji a u Pardoubku. Průtah městem silnice Nová Paka – Hořice je stejný jako v minulém územním plánu – stávající stav je označen černou čarou, návrh černou čarovanou čarou. K napřímení trasy má dojít v Horní Nové Vsi u mateřské školy i v Dolní Nové Vsi před Aluconem, v centru města stále zůstává průjezd této silnice přes Malé náměstí a po pravém břehu Javoroky až k bývalé prodejně Jednoty, kde se silnice měla napojit na stávající silnici na Hořice. V územním plánu nadále zůstává i zneprůjezdnění Havlíčkovy a spodní části Jínovy ulice z ulice Lázeňské – ta se měla stát pěší zónou. A pro zajímavost je v textové části územního plánu uvedena nutnost realizace mimoúrovňového přemostění Lázeňské ulice pěší lávkou mezi lázeňskými budovami do doby výstavby přeložky silnice.

Rybník Pardoubek je stejně jako v územním plánu z roku 1988 rozdělen na dvě části – přední pro koupání, zadní pro rybolov. Na místě parku před dnešním Stromem života je navrženo hřiště a prostor pro stanování.

ÚP SÚ LÁZNĚ BĚLOHRAD - R.1991

Územní plán z roku 1988 připravil velké množství ploch pro bytovou výstavbu. Nový územní plán z roku 1991 řadu z nich přeřazuje do rezervy - např. převážnou část lokality U Lva, lokality u Družstevní ulice a pod Skleněným kopcem v Horní Nové Vsi nebo zahradu restaurace U Nádraží. Rezervy jsou v územním plánu označeny šikmými pruhy, žluté území venkovského typu, červeně území městské.

Proti předchozímu územnímu plánu se mění i umístění některých objektů. Dům s pečovatelskou službou je navržen na místě současné vily Karluška v areálu lázní, technické služby města měly být umístěny v zemědělském areálu v Prostřední Nové Vsi, v současných technických službách měla být technická zóna města a hala řemeslných služeb. U zemědělského areálu v Horní Nové Vsi měla vzniknout plocha pro výuku jízdy a cvičná louka Středního odborného učiliště zemědělského. Změna je i u kravína v Brtvi, jehož využití má být změněno na služby. Zrušena měla být také živočišná výroba ve statku na Byšičkách a statek využit jako skladovací prostory. Zrušen měl být rovněž Agrochemický podnik a prostor měl být nově využit jako odstavná plocha autodopravců.

Stejně jako v minulém územním plánu zůstává rozšíření sportovního areálu u Bažantnice o druhé fotbalové hřiště a zázemí, zůstává plocha pro výstavbu nové restaurace v Bažantnici, přístavba kuchyně s jídelnou a vybudování veřejně přístupného sportoviště v areálu Středního odborného učiliště zemědělského zhruba na místě dnešního sportoviště, zámecký park má být rozšířen až k náměstí a u náměstí mají být v zeleni umístěny budovy občanského vybavení, na náměstí má být postavena budova spojů a špejchar přestavěn na kulturní dům.

Pavel Šubr

ZAHRADNÍCI V BĚLOHRADĚ

Úrodná rovina Bělohradu, otevřená slunci, je přímo předurčena pro pěstitelství. Je až neuvěřitelné, kolik tu bývalo různých zahradnictví, a je to zároveň svědectví o tom, jak razantně se za víc než půl století změnila tvářnost města na úkor čistého vzduchu a zeleně.

Nejstarší byla pravděpodobně tzv. panská zahrada, rozkládající se proti zámku na místě dnešních bytovek. Vždy pečlivě upravená, byla živou oázou přímo v centru města. Pokud paměť sahá, byl tu zahradníkem pan Šulc, který měl uprostřed zahrady postavený šestiboký pavilon. Zahrada dodávala zeleninu pro zámeckou kuchyni, na jídelní stůl v zámku přicházelo také ovoce z oranžerie. Pan Šulc pečoval i o zámecký park a ženské pracovnice vypomáhaly při úpravách cest v Bažantnici. V zelinářské zahradě byl zaměstnán úplně hluchý muž. Pletl dovedně rákosové rohože, takové, jaké byly v oknech zámecké oranžerie, dnešního Raisova Památníku. Muž měl důležitou povinnost. V 11.45 hod. ohlašoval polední přestávku tak, že silně zakřičel. Byl to signál toužebně očekávaný a bylo ho slyšet až v parku, kde všichni čeleď pracovala na senách. Konec pauzy ohlašoval pak už slabším hlasem. Za pěkného počasí nosily pradelny do zelinářské zahrady koše s prádlem vypraným v zámecké prádelně. Bývalo ho hodně, pralo se i z devíti pokojů vily Esplanade. Bílé kusy se rozložily na trávniku, kropily se a bílily na slunci.

velké zkušenosti, trpělivě se věnovala dětem, učila je poznávat, kdy jsou už ředkvičky a okurky zralé. Po znárodnění se o panskou zahradu staraly až do jejího zrušení Komunální služby města Lázní Bělohradu.

Vzadu v oranžerii bydlely dvě rodiny zaměstnanců, jednou z nich byli Vinčálkovi. V zámeckém parku vládla paní Vrbová. Nosila šátek stažený do čela proti sluníčku a vyhlížela z něho jako z kukaně. Měla

Za tratí v místech, kde jsou dnes Lejdarovi, bylo Pekárkovo zahradnictví. Pan Pekárek prošel Evropou jako legionář. Byl to vzdělaný člověk, jazykově nadaný, ovládal snad šest řečí. Učil dokonce v Bělohradě francouzštinu. V krutých mrazech jedné zimy v zahradnictví všechno pomrzlo a to pana Pekárka odradilo. Odstěhoval se s početnou rodinou za lepším zaměstnáním do Prahy a tam byl zaměstnán jako úředník. Uplatnil bohatě své jazykové dovednosti, jezdil do ciziny, napsal technický slovník v angličtině.

Pekárkovu zahradu převzal pan Němec starší a rozšířil ji. Jeho syn František byl úspěšný zahradník a velký sportovec. Jeho zahrada proslula pěstováním mnoha druhů krásných jirín, které šly na export, a bramboříků. Nově vyšlechtěné jiriny dostávaly jména. V době plné národního nadšení po skončení války to byla jména vlastenecká, jako např. „Paní Hana Benešová“. Kuriózní je, že po nástupu komunistické

kého režimu se musely jižiny přejmenovat. František Němec odešel z Bělohradu do Pardubic, kde pokračoval v rodinné tradici a založil si velké zahradnictví.

Za dnešním Depragem bylo zahradnictví Hrdličkovo a hned za ním Ducháčkovo. Obě rodiny byly spřízněny a zahradníci si vystavěli pěkné domky. Byly to zahrady do dálky rozložené, obě je pak vykoupil n. p. Náradí a postavil na jejich místě nové tovární objekty.

Ve středu města, v Barákové ulici, zaujímalu výhodnou polohu Šťovíčkovo zahradnictví. Starý pan Šťovíček bydlel na Malém náměstí za morovým sloupem v domě, který nyní obývají Hnízdoví. V jeho zahradě dům nestál, byl tam jen zahradní domek a skleníky. Pozemek koupil od pana Šťovíčka v roce 1932 Jan Bek, ten začal pracovat v Bělohradě jako zahradník v Pekárkově zahradnictví. Po svatbě začal hospodařit se svojí manželkou. Paní Beková byla vyhledávaná pro své umění, vázala velmi krásné kytice, hlavně svatební. Bekovi zajišťovali svými květinami pohřby a různé slavnostní akce. Zahradnictví nepřevzaly Komunální služby, ale JZD. Dnes o zahradu pečuje vnučka manželů Bekových, paní Zuzana Kandrtová se svým manželem.

V Prostřední Nové Vsi hospodařil ve svém zahradnictví pan Ježek. Specializoval se na zeleninu, jeho sestra ji o sobotách rozvážela na malém vozíku po městě. Měla už své stálé zákazníky, kteří u ní rádi čerstvou zeleninu kupovali. Zkušený pan Ježek se stal po roce 1945 městským zahradníkem, vysazoval tuje, zajišťoval výsadbu dřevin.

Tu prováděl také pan Kohoutek, který nebyl vyučeným zahradníkem, ale drogistou v důchodu. Zásluhou jeho činnosti bylo krásně upravené, osázené prostranství kolem oranžerie, dětské léčebny a školy.

Zahradník
Břetislav
Ježek

V místech Za mostem, kde jsou dnes postaveny domy, např. pana Stanislava Stuchlíka, bývalo Vítochovo zahradnictví. Zahrada byla rozlehlá až k dnešním Kodymovým. Pan Vítoch se o ni staral se svou manželkou a neprovdanou dcerou. Specialitou, pro niž se sem chořilo, byly křehké lahůdkové okurky, výborné do salátů. Dcera pana Vítocha se později jako kostelnice starala o kostel.

Hajný Slavík byl známou bělohradskou osobností, pečoval o Bažantnici. Ta byla celá oplocená, měla sedm bran, které se večer zavíraly a ráno odemykaly. Bažantnice byla udržovaná s velkou pečlivostí. Ženy ze zámecké zahrady upravovaly cestičky vysypávané červeným pískem. Cesty mívaly svá jména a bylo jich mnoho, stejně jako laviček a altánků. Zvláště hezký kout byl u dubů v místech dnešního minigolfového hřiště. Bažantnice nabízela osvěžující procházky krásnou přírodou a příjemná posezení. Ve světlé jarní zeleni se běhalo plno bledulek a sasaneček.

Nabízí se otázka – jak se mohlo tolik těch zahradníků v Bělohradě uživit? Odpověď je jednoduchá, nebyly obchody se zeleninou ani květinářství v dnešním slova smyslu. Čerstvě sklizená zelenina byla lákavá, chutná, a to, že se konzumovala v místě, kde vyrostla, a nepřevážela se přes půl světa, odpovídalo moderním požadavkům zdravé výživy. Pro svatby, pohřby, rodinné oslavy byla stálá potřeba čerstvých květin. A tak pro nás i tento letmý pohled do doby, kdy život v Bělohradě plynul pomaleji, může být zajímavý a poučný.

Antonie Vanišová, podle vyprávění paní Marie Klůzové a paní Bernadety Kinské, foto: Ladislav Stuchlík a archiv

SJEZD „OSMDESÁTNÍKŮ“ V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ

V květnu se vždy roztrhne pytel s různými sjezdy těch, kteří navštívili bělohradskou „Alma máter“. Tak tomu bude také letos. Lázeňský hotel přivítá i účastníky slavnostního sjezdu „osmdesátníků“.

Jsme to my, ročník 1932, poznamenaný válkou. Na jejím začátku jsme překračovali poprvé práh 1. třídy, kde nás vítala laskavá a dobrá učitelka M. Medlíková – Muzikářová. Školní výlet končil tenkrát na Slíváku. Prožívali jsme uhelné prázdniny, kdy uhlí potřebovala válka a naše škola byla třeba 2 měsíce zavřená. Pro zadání úkolů jsme si chodili 1x týdně do promrzlé Sokolovny a do záložny. Učebnice nebyly, vše jsme si v rukavičkách psali na papír. I tím se muselo velmi šetřit. Byli jsme různě omezováni nenáviděnými členy HJ (Hitlerjugend), dětmi jen o málo staršími než jsme my, s dýkami za pasem, vychovávání ve tvrdém drilu. Bylo jich ve městě 400 až 800. Obsadili lázně, lázeňské domy, hotely.

Ke konci války jsme stěhovali naši školu. Přírodovědný kabinet jsme přemísťovali do muzea. Škola posloužila jako lazaret a my dojížděli na kolech nebo pěšky do okolních vesnic. V Lánech jsme měli třídy ve škole, v hospodách „U Svatých“ a u „Imlaufů“. Učili jsme se na dvě směny – cesty nebyly právě bezpečné. S koncem války končila i naše školní docházka. Byl nám přidán jeden školní rok – JUK – jednoletý učební kurz, kdy jsme získávali stručný pohled na dějiny, které se za války nesměly učit. Skončila němčina a naši kantoři se snažili zaplnit naše mezery ve všeobecných znalostech. To byl stručný pohled na náš školní život za války.

Od našich 50 let se každoročně scházíme. Už tedy po třicáté přivítá Bělohrad své bývalé děti. 26. května zahájí svůj sjezd a budou s láskou a úsměvem vzpomínat na Bělohrad svého dětství.

Sjezdu předchází příprava. 1x měsíčně se schází bývalí spolužáci bělohradští a z blízkého okolí. Před Vánocemi rozesílají všem věrným veršované přání s fotografií z uplynulého sjezdu a předběžnou připomínku dalšího setkání. Vymýšlejí různé možnosti zpestření programu.

Byli jsme na Byšičkách prohlédnout si malby našeho učitele F. Koubka na Křížové cestě. Navštívili jsme Tábor, Zvičinu, Hořice, klenotnici v Nové Pace, pštrosí farmu a podobně. V posledních letech se horší naše pohyblivost, takže náplně jsou spíše rázu kulturního, jako Památník K. V. Raise a loni byl naším hostem p. Ladislav Stuchlík, který připomněl nejen Bělohrad současný, ale i z pohledu historického.

Naše sjezdy nejsou tedy samoúčelné a běžné. Liší se i tím, že jsme v republice asi jediní, kdo zaznamenávají ubíhající léta ve své kronice a text dokumentují i fotosnímky spolužáka Vládi Šorfa. Již 3 kroniky jsou plné a ve svých 80 letech začínáme psát kroniku čtvrtou. Až už nebude nikdo z nás moci, věnujeme kroniky muzeu v Lázních Bělohradě.

Měsíc před svoláním sjezdu se rozesílají pozvánky s programem. Vše obětavě zařizuje Mirek Rychecký. Dáša Jakoubková přijímá omluvenky. Je jich čím dál více. S přibývajícimi roky přibývá i problémů, hlavně zdravotních. Všechny omluvy se předčítají a přítomní mají pocit, že tu jsou s námi. Naše řady řídno, to je život, ale stále se zúčastňuje přes 20 spolužáků. 20 „chlapců“ a 9 „děvčat“ nás již opustilo. K jejich uctění a vzpomínce pokládáme na hřbitově kytici.

Marie Vinčálková hlídá a zapisuje finance. Máme fond založený po odchodu V. Špůra – pokladničku, kam se dávají při měsíčních schůzkách kovové peníze. Z nich se kupují mandarinky, preclíky a podobné věci na zpestření stolů. Nechybí ani cukroví od M. Prokešové – Vinčálkové, Hely Vaňurové – Pincové, Evy Polákové – Prokopové a dalších. Marta nám dává každoročně zahrát prostřednictvím Českého rozhlasu Hradec Králové. Zlata Zákoutská se stará o kroniku a texty pozvánek. Vlád'a Šorf píše postřehy a dělá fotodokumentaci kroniky.

Všem jmenovaným i dalším, kteří se jakkoli přičinují o život buňky našeho výboru a o zdárný úspěch sjezdů – budíž dík.

Zlata Zákoutská, foto: Václav Lejdar

ŠPRINGROVÁ, TA BY KOUKALA!

Dnes mají děti spoustu hraček. Medvídky, panenky, auťáky, plyšáky, traktůrky, nakladače, kuchyňky, stavebnice Lega, hrací knížky, autodráhy, mobily pro nejmenší. Rodiče, prarodiče, tetičky, strejdové se předhánějí, kdo koupí dětem to nejlepší. To je všeobecně známá věc a ani přemrtštěné ceny některých hraček nákupy neovlivní. Pro děti uděláme zkrátka vše.

Ale zpátky k nám do Bělohradu. Můj brácha Petr, který má šest vnoučat, když spatřil na koberci v děčáku rozložené hračky jeho dvou nejmladších, Honzika a Barunky, tak zabodoval:

„Tohle tak vidět Špringrová, co měla proti drogerii hračkářství. Ta by koukala! Vždyť tolik hraček neměla na pultě ani před Vánoce!“

No jo! Paní Špringrová a její legendární kráček, kterému se říkalo i Zdar. Ani nevím proč. Do kráčku, do hájemství paní Špringrové, se stoupalo po třech schůdcích. Pro nás to byl ráj našich dětských snů a her.

Promiňte, vážení čtenáři, musím už končit se psaním tohoto krátkého příběhu. Mému vnukovi, jedenapůlročnímu Markovi se hrozně líbila malá šedivá myška, která bliká očkami. Myšku mají na benzínce za Prostředňákem.

Hned pro ni jedu!

Eduard Čeliš

JAK BRÁDLÍK ZTRATIL HONZÍKA

Cózl byl bělohradský řezník. Ale zvláštní řezník. Byl totiž tichý, málomluvný a stále usměvavý. Zkrátka byl to klidřas a velký dobrák. Nekouřil, v hospodě ho nikdy nikdo neviděl a ve svém obchůdku, který se nalézal v ulici Komenského, se choval také zvláště. Neboť spíš než příčinlivým živnostníkem byl vždy příjemně naladěným dobrodincem, což vedlo k tomu, že nikdy nezbohatl. Nebylo divu, když Cózl zákazníkovi navážil maso, vždy ještě kousek s úsměvem přihodil. Naši občané to oceňovali a také se na něj usmívali, ale vzápětí si mezi sebou špitáli, že je to řezník, který „v tom zkrátka a zřejmě neumí chodit“.

A v obchodě tohoto Cózla se jednoho dne odehrála úsměvná příhoda, v níž hlavní roli sehrál starý Brádle. To byl malý, ohnutý děda, který měl celé dny ustavičně na starosti dva vnuky. Staršího Pepíka vždy vedl za ruku a mladšího Honzika měl věčně na zádech. Tahle nerozlučná trojice byla obvyklým bělohradským obrázkem, neboť samotný Brádle se na ulicích snad nikdy nevyskytl.

Ale jak vše začalo. Brádle byl u Cózla, po nějaké chvíli jeho krám opustil, jenomže velice brzy se tam s Pepíkem vrátil. A už od dveří volal: „Ztratil se mi Honzík. Nezůstal tady někde?“

Mezi přítomnými kupujícími to zašumělo a vzápětí Cózl dobrosrdečně hlásil: „Nezůstal tady, ale teď tu je! Máte ho na zádech!“

Zákazníci se zasmáli, ale to ještě nebyla tečka za celou příhodou. Ta se dostavila až druhý den, kdy po Bělohradě letěla písnička: „Brádle běží k Cózlovi, běře za kliku. Cózl se ho táže: Co chceš, Brádlíku? - Ztratil se mi Honzík, je pryč, v prachu, tak jsem z toho špatnej, plnej strachu. Nezůstal tu u vás někde pod pultem? Já ho všude hledám, kam se poděl jen? - Nehleďte Honzika nikde po krámech, vždyť blaženě dřímá u vás na zádech!“

Svatopluk Hrnčír,
ilustrace: Petr Stuchlík

PANE VRCHNÍ, UDĚLEJTE S TÍM NĚCO

Místo děje:
RESTAURACE BOHUMILKA
v době největší slávy

Hrdinové:
Paní Míšková - Raisová
dcera K. V. Raise

Josef Sál
syn bývalého majitele
hotelu v Hořicích,
nyní číšník v Bohumilce

Druhého z nich popisuje krátká příhoda, kdy Josef obsluhoval v bývalém vlastním hotelu. Jedno časné letní dopoledne, restaurace byla ještě zcela prázdná, seděl Josef za stolem a četl noviny. Přišel host, cizí a zcela neznámý, posadil se a čekal. Nic. Po chvíli zakašlal. Nic. Konečně zavolal: „Pane vrchní, jedno pivo.“ Pepík se pootočil a odvětil: „Natoč si ho sám, nevidíš, že čtu?“

Paní Míšková byla v té době již starší dáma, opravdová dáma s úzkostně pečlivým vystupováním ze staré školy. Bylo to při obědě, Bohumilka plná, nevím, jak k tomu došlo, najednou byla u stolu paní Míškové na podlaze dosti velká louže, možná rozlité pivo či polévka, prostě takové menší jezírko. Paní Míšková zavolala hlasem starší dámy: „Pane vrchní, udělejte s tím něco,“ a ukazovala na podlahu. Předpokládala nejspíše zákrok přinejmenším s hadrem na koštěti a kbelíkem.

Bylo to jinak. Pepík sklonil zrak, pravou nohou několikrát přejel podrážkou po skvrně sem a tam, nahoru, dolů, doleva i doprava. Obrátil se na zkoprnělou paní Míškovou s otázkou: „Je to tak dobrý?“ Nečekal na odpověď a odkvačil do kuchyně.

Jiří Vacek

Vážení spoluobčané, vzhledem k tomu, že se v současné době setkáváme stále častěji s kriminalitou zaměřenou především proti našim starším spoluobčanům, dovoluji vám, abych vás touto cestou informoval a upozornil na to, že ostražitosti a opatrnosti není v současné neklidné a náročné době nikdy dost. Apeluji na vás, abyste ve svých domovech neotvírali cizím a neznámým lidem. Uvědomte si, prosím, že za dveřmi může stát i člověk, který se bude snažit zneužít vaši vstřícnosti a dobroty. V případě, že již takovému člověku dveře otevřete, nikdy nevěřte libě znějícím pohádkám, které vám neznámá návštěva velmi věrohodně vypráví. Nikdy nikomu nesvěřujte ani neuka-

zujte vaši finanční hotovost, kterou máte právě u sebe doma. Jako prevenci vám v těchto případech doporučuji, abyste si na vstupní dveře svého domu či bytu nechali nainstalovat bezpečnostní řetízky nebo panoramatické kukátko, kterým lze velice snadno bez otevření dveří zjistit, zda se za vašimi dveřmi nachází zvaná či nezvaná návštěva, a dává vám to prostor na svobodné rozhodnutí, zda tomuto člověku dveře otevřete či nikoli.

Dále mi touto cestou dovoluji, abych vás požádal o případnou spolupráci při odhalování protiprávního jednání různých kriminálních individuí. V případě, že shledáte ve svém blízkém okolí něco nebo někoho podezřelého, poznamenejte si prosím registrační značku vozidla, kterým se pohybuje, nebo alespoň věnujte pozornost popisu takového člověka. Setkáte-li se s událostí, u které by hrozilo

časové prodloužení, nebojte se a ihned volejte na bezplatnou tísňovou linku Policie ČR na číslo 158. I když se rozhodnete takovou událost oznámit anonymně, Policie ČR ji i přesto prověří. Pokud vám volání na tísňovou linku z jakéhokoli důvodu nevyhovuje, co nejdříve kontaktujte místní samosprávu, kde již budou vědět, jak s takovou informací naložit a Policii ČR kontaktují za vás.

Na závěr mého krátkého povídání mi dovoluji, abych vám poděkoval za případnou spolupráci a předem vyjádřil upřímný dík za nápomoc při odhalení protiprávního jednání a dopadení pachatele jednání, které směřovalo proti některému z vašich spoluobčanů.

Jan PAVLÁSEK,
radní města Lázně Bělohrad
a policista OOP Nová Paka

ZŘÍZENÍ SCHRÁNKA DŮVĚRY

V rámci služební místnosti, kterou Policie ČR využívá v objektu podniku DEPRAG CZ

v ulici T. G. Masaryka v Lázních Bělohradě, byla v prostoru vrátnice za podpory města Lázně Bělohrad nově zřízena SCHRÁNKA DŮVĚRY, do které mohou občané Lázní Bělohradu vkládat svá oznámení, podněty, informace a stížnosti adresované Policii České republiky. Schránka důvěry je k dispozici i pro

informace a požadavky na soukromou bezpečnostní agenturu, která v Lázních Bělohradě napomáhá k udržování pořádku a bezpečnosti obyvatel.

prap. Jan PAVLÁSEK, územně odpovědný
policista OOP Nová Paka

Městské kulturní středisko v Lázních Bělohradě připravuje na léto do Památníku K. V. Raise výstavu obrazů Jaroslava Kuglera. Ten přišel s nápadem, že jeho vernisáž uvede Bělohradčák František Černochoch, legenda mezi sportovními novináři, který v letošním roce oslavil svých 75 let. Všechno bylo na dobré cestě. Byla zajištěna doprava z Tachova, ubytování v Bělohradě a po vernisáži naplánována pro veřejnost beseda s Frčem, jak se František Černochoch podepisoval v tisku. Bohužel všechno dopadlo jinak. Pro pamětníky otiskujeme alespoň upřímný dopis, kterým se František Černochoch z akce omluvil.

Nedá se nic dělat, František Černochoch do Bělohradu nepřijede. Přejeme mu mnoho zdraví k těm jeho 75. narozeninám.

MŮJ MILÝ A VZÁCNÝ ZPOVĚDNÍKU JARKO!
TAK JSEM DOPADL. PRAVÁ RUKA V PR..., MŮŽU PSÁT JEN TISKAČÍM MEZI LINKY! A JEŠTĚ JDU
NA OPERACI PRAVÉHO OKA, LEVÝ MY DĚLALI 17. 3. LETOS.
HLÁŠÍVAL JSEM NEJEN MOTOKROS BYŠIČKA (V 15 TI LETECH), ALE I PŘED 30 000 DNÁ-
KY V PLZNI, BĚH MEZINÁRODNÍ VE SV. PETRU, MISTROVSTVÍ EVROPY, NA STRAHOVĚ FOTBALY
(50 000 LIDÍ), ALE TEĎ JSEM V HAJZLU.
CHODÍM JEN S POMOCÍ CHODÍTKA, ŘÍKÁM MU „PENDOLÍNO“, ZAPOMÍNÁM SLOVA, DÁVÁM TĚŽ-
KO DOHROMADY VĚTY. TO MI ŘÍKALI DOKTOŘI, ŽE BUDOU VÝPADKY V ŘEČI.
PORADA S PANÍ – BĚLOHRAD BY BYLA TRAGEDIE A JÁ SE NECHCI ZTRAPNIT. AŤ MĚ BĚLO-
HRAD PAMATUJE, JAKÝ JSME BYLI. JARDO, TYS MNE NAPOSLEDY JEŠTĚ VIDĚL O.K. ALE TO JE
VŠECHNO PRYČ. NEVÍM, KOMU JSEM CO UDĚLAL. SÉGŘE JSEM VOLAL, ŽE NE-
JEDU.
KDYŽ LETÍME DO ITÁLIE, TAK MI KÁMOŠ VEZE NA LETIŠTĚ (PENDOLINO
SLOŽENO) A TAM MI DCERA VYPŮJČÍ STEJNĚ.
A BESEDA? V PACE JSEM BYL DVAKRÁT (S ŽENÍŠKEM A HILDEBRANTEM)
V BĚLOHRADĚ S VÁCLAVEM JEŽKEM A JINAK WERICH ŘÍKAL, ŽE VZPOMÍNAJ JEN BLBCI, NOR-
LICÍ NEBO JITRNICÍ?
A PAK MÁM RÁD SVŮJ KLID, JÁ BEJVÁVAL ZA ROK I 26X NA SLOVENSKU!
KONEC CESTOVÁNÍ! NEZLOB SE, NEZLOB.
FAKT TO (LIDSKY) NEJDE.

JAKO
SPARŽAN
JSEM RÁD
TĚ SPADLA
BORDEL
NEBUDE
MISTRĚM

Ciao

MĚSTO BUDUJE V HORNÍ NOVÉ VSI NOVOU AUTOBUSOVOU ČEKÁRNU

Původní, již značně zdevastovanou, nahradí moderní jednoduchá stavba, stejná jako je vybudovaná od loňského roku pod Jiskrou. Původně mělo město v úmyslu postavit čekárnu na levé straně ve směru na Novou Paku, ale vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat pozemek, bude stát čekárna na pravé straně u silnice na pozemku města. V rámci celé akce bude přeložen chodník od křižovatky k bývalému závodu TIBA. Celkové náklady šplhají téměř na 500 tisíc Kč. Z toho 300 tisíc bude stát čekárna s vybavením a 200 tisíc přeložení chodníku. Město získalo na čekárnu 93 tisíc korun z dotace od místní akční skupiny MAS Brána do Českého ráje, zbytek dá z vlastních prostředků. Po dokončení budou na původní místo vráceny kontejnery na separovaný odpad. (las)

Kvůli nevyhovující kvalitě pitné vody ve Hřídělcích muselo město přistoupit k vybudování úpravní vody u vodního zdroje Na Paloučkách. Problém byl hlavně s nadlimitním množstvím manganu a hliníku. V roce 2014 skončí výjimka udělená Krajskou hygienickou stanicí, která umožňovala vodu používat jako pitnou. Stavbu domku, ve kterém bude umístěna technologie, realizuje v současné době město vlastními silami. Po dokončení do ní namontuje firma Vodohospodářské služby RT z Vrchlabí zařízení na úpravu vody. Celá akce přijde na 600 tisíc korun z rozpočtu města. (las)

HAVÁRIE

Ve čtvrtek 8. března odpoledne projížděl městem ve směru od Miletína na Jičín řidič osobního automobilu. Ve značné rychlosti nezvládl u budovy lesní správy řízení, narazil do ní, poškodil zábradlí a veřejné osvětlení i protijedoucí osobní automobil, jehož řidič stačil zastavit a zabránit srážce. Celková škoda překročila 200 tisíc Kč. (red, db)

Letos o Filipojakubské, nebo chcete-li o Valpružině noci, létaly čarodějnice tak nízko nad zemí, že shodily kontejner do Javorky. Nebo to bylo jinak? (las)

Běžte si sednout na Byšičky, čeká tam na vás upravená lavička. A nebo, až chytíte vandala, který ji takto poškodil, nechte ho tam za trest celý den sedět! (bic)

V SOBOTU 7. ČERVENCE 2012
pořádá Letecký klub Lázně Bělohrad
- letiště Choteč 15. ročník
SLETU ULTRALEHKÝCH LETADEL.

Jednu z atrakcí připravuje firma AIR SPECIAL. Dvouplošník AN-2 Antonov nabídne účastníkům ze své paluby pohled na Bělohradsko z pačti perspektivy při poznávacích letech.

Bělohradští zájemci si letový certifikát mohou zarezervovat v obchodě pekařství Josef Rýdl, s.r.o. Tento certifikát je možné vystavit i v dárkovém provedení.

Třídírna odpadů v Nové Pace

SBĚR ODPADKŮ

V dubnu proběhl v Bělohradě a jeho okolí jarní sběr odpadků. Výsledek akce vytvořil obraz toho, jak jsme se přes zimu chovali k přírodě ve svém okolí. Podle slov vedoucího městské údržby Ladislava Mečírě se situace v posledním roce zlepšuje. Proti minulým létům leželo po příkopech a mezích asi o tři čtvrtiny odpadků méně. Přesto to není nijak malé množství. Celkem odpad vytvořil hromadu o obsahu čtyř kubických metrů. Snad to svědčí o tom, že se lidé naučili využívat sběrný dvůr. Zmizely totiž nejhorší prohřešky, jako jsou zdechliny zvířat, domácí elektrospotřebiče a pneumatiky. Možná se jednou dočkáme situace, že se s příchodem sluníčka nebude muset vyrážet na úklid okolí vůbec. (las)

NOC KOSTELŮ
01.06.12

NOC KOSTELŮ

V letošním roce se do Noci kostelů poprvé zapojí také Římskokatolická farnost Lázně Bělohrad.

1. června se v 19 hodin otevře kostel Všech svatých pro všechny zájemce, kteří neznají běžné prostory kostela jako je sakristie, kůr či varhanní skříň a zimní kaple, a kteří si během bohatého programu budou moci prohlédnout prostory, které možná mnozí navštíví poprvé. V programu se mimo jiné objeví hudební vystoupení mládeže, vyprávění o historii bělohradského kostela, varhanní ukázky s povídáním o vzniku a historii nástroje a samozřejmě prohlídka veškerých prostor chrámu.

Myšlenka otevřít kostely v noci vznikla před sedmi lety ve Vídni, kde také v roce 2005 proběhla první Noc kostelů – Lange Nacht der Kirchen. Od té doby se Noc kostelů rozšířila do dalších zemí střední Evropy. Noc kostelů nabízí možnost nezávislého setkání s křesťanstvím, ale i s historií, architekturou a uměním. V roce 2011 se v České republice do této akce zapojilo 939 kostelů (modliteben a sborů), každý se svým vlastním programem zaměřeným pro veřejnost.

Přijměte tedy všichni pozvání na Noc kostelů 2012 v Lázních Bělohradě, a to 1. června od 19.00 do 22.00 hodin v kostele Všech svatých. Těšíme se na vás.

Za organizační výbor Hana Steinerová

KAREL FINK

Pětačtyřicet bělohradských běžkařů vyjelo v sedm hodin ráno autobusem Sokola Lány na Benecko. Na běžkách, z Benecka přes Rovinku, Třídómí na Horní Mísečky. Jasně dopoledne a slunce má oslnivější program než Česká televize.

Druhá zatáčka při cestě z Horních Míseček na Zlaté návrší. Odbočka na Medvěděm. V sobotu 24. dubna 1982, na

svátek Jiřího, při návratu z běžecké trasy tady náhle umírá náš kamarád Karel Fink.

První ročník jeho memoriálu. Pokládáme kytičky, vzpomínáme.

Je 12 hodin a 50 minut, aprílová neděle 1. dubna. Napsal jsem před dvaceti devíti lety do skříňky místního oddílu lyžování a triatlonu.

Dnes, kdy se snažím o vzpomínku na výborného parťáka Karla, si opět promítám naše společné chvíle. I ty nejsmutnější, kdy jsme onu osudnou sobotu 24. dubna vyrazili v pěti na ještě hodně zasněžené Horní Mísečky. Karlova manželka Hanka, Pepa Fól, který byl poprvé na delší krkonošské túře, Standa Materna a já. Bylo nádherné počasí, jak vždycky říkal Karel: „*Když jsem na horách a je hezky, tak mně každé může vzlít na záda!*“ Přes Pančavskou louku jsme dojeli na Voseckou boudu. Tady si dal Karel gulášovou polévku a pivo. Pokecali jsme skoro o všem možném a vracíme se ke Zlatému návrší. Sjíždíme dolů do Míseček. Karel uprostřed naší pětičky. V zatáčce u odbočky na Medvěděm, kde se sluní skupinka běžkařů, selhává Karlovo srdce. Okamžitě přibíhá z této skupinky zdravotní sestra a snaží se Karla oživit. Nepomáhá to. Je konec. Karlova ischemická srdeční choroba, kterou on měl a kterou tak on trochu „finkovsky“ přehléžl, byla příčinou jeho úmrtí.

Tyhle řádky byly smutné. Raději vidím Karla, jak mě učí rozbíjet vajíčka. Ještě ve třiceti jsem to neuměl a Karel mi říká: „*Ty vole, to snad není možný!*“ Vzal vajíčko a o kraj hrníčku ho rozbil a bílek se žlutkem prskl na pánvičku. Od té doby si umím udělat míchaná vajíčka...

Zkrátka Karel, to byl kluk, který si uměl se vším poradit, Na Zátíši postavil rodinný dům. Jako zemědělský inženýr dělal šéfa teletníku u Vokrouhliku. Nastaly velké problémy s úbytkem telat. Graf úbytku šplhal z Karlovy nástěnky až na bílou zeď...

Měl velkou spoustu kamarádů, nikoho nedokázal odmítnout, jeho nemocné srdce bylo dobřácké. Ze sportu se v mládí věnoval české házené. Na postu obránce hrál svým stylem: „*samá ruka, samá noha*“. Později přišly běžky. Co jsme toho spolu najezdili v Krkonoších, v Jizerkách i v naší Hůře. Na Jizerce, kde se půlí padesátka, si vzal Karel od kamaráda - pořadatele megafon a z pozice závodníka dával rady dalším běžkařům: „*Vážení, dneska vám doporučuju se na to vykašlat!*“ On vlastně nekřičel vykašlat, ale drsněji: „*Doporučuju se na to vys...!*“

Karlovi Finkovi bylo třicet šest let. Asi polovina života, kdy umírá v zatáčce u odbočky na Medvěděm. Mimochodem, v zimě je jeho pamětní deska těsně nad sněhem, někdy i pod ním. V létě k ní musíte lézt po štaflích. I po třiceti letech je vzpomínka na Karla stále živá.

On byl totiž velký borec.

Eduard Čeliš, foto: archiv Hany Rýdlové

Horní Mísečky, březen 2002
- 20. výročí úmrtí K. Finka.

Zleva: E. Čeliš, J. Závěská st., H. Finková - Rýdlová,
P. Čeliš, S. Materna, J. Plch, J. Weinbauer, červený
kulich J. Krause, J. Závěská ml.,
vpředu: J. Kupka, J. Knap

PAVEL PETR

Už je tomu našemu Bělohradu tak nějak sportovně dáno, že se vše odvíjí od fotbalu, házené, možná tenisu, pince, volejbalu, šachů, kdysi hokeje. Najednou se zčista jasna objeví borec, jenž tyto mýty od základů boří.

On není typický odrodilec od Javoroky a Hůry, je Pardubák, Vynikající plavec, triatlonista, cyklista, běžec a nyní hlavně běžec na lyžích. Mnozí z vás se mnou asi nebudou souhlasit. Ale to je vše, co s tím lze dělat. Zkrátka borec number one.

PAVEL PETR

42 letý ředitel bělohradského Středního odborného učiliště.

Čtyři dny chyběly do konce dubna, skončila lyžařská sezona a nastal čas na krátké bilancování.

MISTROVSKÁ PADESÁTKA - HANČŮV MEMORIÁL

Jelo se na apríla, prvního dubna, na Horních Mísečkách. Napadl čerstvej sníh, ten se pak umydlil. Závod mi nesedl, já čekal firm, který se držel až do toho apríla. Na „mejdlu“ moc neumím, a to i když jsem si tentokrát nechal odborně namazat. Skončil jsem šestnáctý. Dvě místa přede mnou sdruženáři Dukly Liberec Slavík a Churavý. Před dvěma lety jsem byl lepší, jedenáctý. Dá se říci, že jsem se svými výsledky stále nespokojený. Jezdím za Skiklub Šumperk, od doby, kdy jsem dělal v Jeseníkách na horské boudě, tam jsem se vlastně naučil lyžovat.

DOMINIK A MARTIN HAŠKOVI

Martin je můj ročník, 69. Chodili jsme spolu na základku i do gymplu. Závodili za školu v běžích Pochodně. Většinou mě Martin v běhu porážel. Fakt výbornej běžec, vždyť na běhání založil svůj fotbal.

Občas jsem chodil i k Haškovým domů. Kluci nádherně sportovně blbli. Měli hokejčičky, plexi mantáky a tak. Dominik síleně soutěživý. Když u nás doma zvonil, hrozně rychle po sobě, netrpělivě, už jsem vždycky věděl, že je to on.

Já chodil běhat na pardubický staďák. Najednou se proti mně postavil do dráhy Dominik a povídá: „Hele, nech toho běhání, jo! Chybí nám jeden do fotbálku!“

Můj táta stavěl Dominikovi kolo a za to nám Dominik nosil volňásky na hokej.

KAM CHODÍM V BĚLOHRADĚ BĚHAT A KAM NA KOLE

Všude v okolí je krásná příroda. Moje běžecká trasa vede z Brtve po nádherné lesní cestě do Dolního Javoří. Na kole jezdím Stupnou a Vidochovem na Horka, Studenec a Kruh k Jilemnici a do Semil. V okolí Bělohradu jsou dost špatné silnice.

VASŮV BĚH

Legendární Vasák jsem jel jednou. V roce 2005. 90 kilometrů ze Sälenu do Mory za 4 hodiny třicet. Byl jsem asi třicetý.

Dřív se víc jezdilo klasikou. Dnes mají běžky úplně jiné skluzné vlastnosti, jsou stavěny na soupaž. Já takovým závodům říkám „veslování na lyžích“. Vše je v síle paží, klasika se vytratila. Přitom trať zůstává po léta stejná.

NA POČEST NAROZENIN SYNA VYHRÁL ORLICKÝ MARATON

5. února 2011 se jel 27. Orlický maraton. Můj syn Pavel měl v tento den zrovna 1. narozeniny a já měl startovní číslo 1. Moc jsem si přál právě tento závod vyhrát. Polovinu tratě jsem byl hodně marnej a vypadalo to beznadějně. Pak jsem se jako zázrakem rozjel a najednou jsem na čtvrtém fleku. Přede mnou tři borci. Nebyli tak daleko. Zkusil jsem to. Dojel jsem je a ve spurtu vyhrál a měl z této výhry obrovskou radost.

FIS MARATON CUP V LA TRANSJURASSIENNE

Myslím, že to byl můj letošní nejlepší závod. 76 kilometrů bruslením v pohoří Jura. V celkovém pořadí jsem byl 32. Třináct minut za vítězem Ivanovem z Běloruska, Martin Koukal byl třetí. Já druhý ve své kategorii.

„Nic těžšího jsem v životě nejel,“ říkal po závodě Koukal. Měl pravdu. Mrzlo, čtrnáct pod nulou, na rovinkách fičelo přímo do obličej. Fučák až 50 km v hodině. Mně ten závod báječně vyšel.

MISTR SVĚTA VETERÁNŮ

Loni v únoru jsem byl na MS veteránů v kanadském dvojstředisku Silver Star - Sovereign Lake. V kategorii 40 - 45 let jsem vyhrál desítku - skate a klasickou třicítku. Ve „svém“ maratonu jsem byl ve spurtu čtyř závodníků těsně třetí, takže na krku mi cinkal bronz. Ale těch dvou zlatých si hodně považují.

TRIATLON, DUATLON A BUDE IRONMAN NA HAVAJI?

Rád vzpomínám na bělohradské triatlony skoro před pětadvaceti lety. Náhdera. V roce 1990 jsem zde vyhrál MČR juniorů a za Kočařem byl celkově druhý. Rok před tím jsem zase jezdil za Kočařem druhý. Na Dachovech jsem ale píchnul a na prázdném kole dojel dvanáctý. Pozdější duatlony jsem nejezdil. Myslím si, že duatlon je pouze o běhu a že si ho vymysleli triatlonisti, co neumějí plavat.

Letos jsem dostal pod stromeček, od Ježíška, přihlášku do Kanady na kvalifikační závod na havajského Ironmana. Tím Ježíškem byl o 364 dní mladší brácha Tomáš. Takže musím makat, abych si splnil náš společný sen s bráchou, a to abychom oba dva spolu startovali na Ironman Havaj. Při mém, doposud jediném a posledním (to jsem si myslel do Vánoc), startu na Ironmanu mi kvalifikace utekla o pouhé tři minuty! Takže je co zlepšovat...

Tak máme v Bělohradě dva. Co dva? No přeci mistry světa veteránů! Petra Koláčka v tenise nad 65 let a Pavla Petra v běhu na lyžích nad 40 let. To určitě není zlé. Co říkáte?

Eduard Čeliš, foto: archiv Pavla Petra

KNIHOVNA MÁ NOVOU KNIHOVNICI

Od října loňského roku se můžete setkávat v bělohradské knihovně s novou tváří. Na post knihovnice nastoupila paní Alena Kuželová a vystřídala tak paní Janu Rainovou, která po 37 letech práce v místní

knihovně odešla do důchodu. Za dlouhou práci patří paní Janě Rainové poděkování.

Zašel jsme do knihovny, abych vám mohl novou pracovnici představit.

PANÍ ALENA KUŽELOVÁ

Pochází z Bělohradu.

Vystudovala Odbornou školu sociálně právní v Prachaticích. Učila na Základní umělecké škole v Hořicích hru na příčnou flétnu a výtvarnou výchovu. Pracovala na Obecním úřadě v Holovousích jako administrativní pracovnice, kde měla na starost místní knihovnu a kulturu.

Je jí 31 let a má tři děti.

S manželem žijí v Brtvi.

Vrhla jste se s vervou do práce, co se za tu krátkou dobu v knihovně změnilo?

Myslím, že docela dost. Máme vymalováno, funguje nový dětský koutek. Jsou jinak uspořádány regály, nakupuje se malinko jiný druh literatury. Trochu jsem upustila od sladkých románů, kterých je tady skutečně hodně, a sleduji současně novinky. Například literatura pro muže zde docela chybí. Nakupuji hodně knih pro děti. Teď dostala knihovna 11 tisíc korun na nákup literatury s hororovou a fantasy tematikou z výtěžku plesu Strašidelné Bažantnice a v zimě 20 tisíc z výtěžku akce Strašidelná Bažantnice, které byly použity na vybavení dětského koutku, za což moc děkuji. Snažím se dělat různé akce, jako jsou besedy, různé dílny a podobně. Alespoň dvakrát do měsíce připravit i program pro dospělé, například cestovatelské večery s promítáním, besedu s astrologem, se spisovatelem atd. Probíhají filmové večery z projekce Člověk v tísní a další akce. Velmi úspěšná byla velikonoční dílna, která proběhla v lázních.

Pro děti zde byla noc s Andersenem, korálková dílna, pohádková stezka knihovnou. Dělam seznamovací besedy pro děti ze školy a ze školky zaměřené na určité téma. Teď právě probíhá výtvarná soutěž Moje babička k dvoustému výročí úmrtí Boženy Němcové. Vernisáž a vyhodnocení soutěže bude 24. května.

Trochu problém je s pořádáním akcí tady v knihovně, mám omezený prostor, židličky se musí přinášet ze sklepa, chodba nevypadá zatím také nijak vábně. Mám radost, že se zvětšuje spolupráce se školou a že přibývá dětí, které začínají chodit do knihovny.

Co připravujete do budoucna?

Ještě více bych chtěla rozšířit služby pro děti. Přemýšlím o tom, že bych pro ty nejmenší začala pořizovat takzvané tematické kufříky. Což je kufřík, dejme tomu s názvem Lidské tělo, ve kterém je jak knížka, tak věci k danému tématu, pexeso, lupa na zkoumání, skládačka těla a podobně. Do konce června ještě určitě proběhne pasování prvňáčků na čtenáře. Ráda bych v létě udělala výlet např. po stopách Karla Václava Raisa nebo Karla Jaromíra Erbena. Letos o prázdninách bych chtěla připravit pro děti půldenní programové akce. Do budoucna se chci pokusit zorganizovat třeba příměstský tábor s literárním a výtvarným zaměřením. Promýšlím něco pro seniory, například sezení nad kronikou. V létě proběhne burza knih, určitě něco budeme po pěti letech vyřazovat. Podzim je zatím otevřený. Chtěla bych připravit bohatý program a také pozvat spoluobčany do knihovny. Mohou si půjčit knížku, zúčastnit se některého z našich programů nebo se jen podívat.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

NOVÝ MISIJNÍ KŘÍŽ

Z iniciativy P. Grzegorza Puzkiewiczze byl na severní zdi chrámu Všech svatých, naproti faře, instalován nový misijní kříž. Ten původní, připomínající misie (duchovní obnovu farnosti) v roce 1948, byl za P. Szumilase přemístěn na hřbitov v Horní Nové Vsi a je tam už nahrazen jiným.

Velké poděkování patří panu Jiřímu Hartmanovi z Chotče za velkodušný dar cenného modřínového dřeva a panu Jaroslavu Noskovi z truhlářství Želejov za zhotovení krásného kříže. Jeho výška je 5 m, rozpětí ramen 2 m. Dřevo je napuštěno vysoce kvalitní pryskyřicí. Velký dík patří i městu Lázním Bělohradu, které pro jeho zakotvení připravilo pevnou železnou patici zabetonovanou do hloubky 1,5 m. Impozantní kříž nese nápis Sv. Misie 1948, posvěcen byl 6. dubna 2012 při velkopátečních obřadech.

Na staré fotce stojí u kříže paní Věra Šinkmanová z Lázní Bělohradu.

Antonie Vanišová

Malebný kostelík, usazený překvapivě nikoliv na návrší, ale při jeho úpatí, se ze svého místa rozhlíží po kraji od roku 1840. Původní dřevěný kostel se nedochoval, zůstala jen legenda o jeho vzniku. Rytíř Jiří Kule jel na návštěvu ke svému bratrovi do Chotče, ale v hustých lesích beznadějně zabloudil. Pomohl mu tajemný stařec, který ho vyvedl z lesa do jedné z jeho vesniček. Mocným úderem holí do země dal vytrysknout vydatnému prameni. Žíznlivý rytíř se s chutí napil lahodné vody, a jak se v podobných případech stávalo, slíbil z vděčnosti postavit na tomto místě kostel. Záměr konzultoval se svým bratrem z Chotče. Svůj úmysl později změnili, vyhlédli si pro stavbu kostela návrší Bačalka a připravili tam stavební materiál. Ten byl ale jedné noci tajemně přenesen do vsi Vřídělce (později Hřídělce), k prameni.

Další, opět dřevěný kostel, nechal vystavět Berthold Vilém z Valdštejna roku 1689. Podle nadačního valdštejnského listu dostával bělohradský farář za dvě mše v Hřídělci od každé 20 krejcarů vídeňského čísla. Za třetího bělohradského faráře, P. Václava Krále, který působil v Bělohradě v letech 1739 – 1787, byl Hřídelec roku 1778 od farnosti odloučen a na čas přivtělen k nově vzniklé lokalitě chotečské.

Dřevěný kostel chátral až do roku 1838, kdy na něj byla uspořádána dražba. 21. května 1839 byl položen základní kámen pro stavbu nového, zděného kostela. Stavěl ho pan Pokorný, který na jeho dokončení věnoval i část svého jmění. Kostel byl vysvěcen v prosinci 1841. Je pozdně empírový, jednoduší s pravoúhlým presbytářem, se zkosenými nárožními a sakristií na jižní straně. Architektonicky bez výrazného členění, plochostropý.

Zasvěcen je sv. Jiří, podle pověsti statečnému rytíři, který se nezalekl ani draka, zaútočil na něho svým kopím a srazil ho k zemi. Hrdinný sv. Jiří, bojující pod bílou korouhví, je patronem Anglie, četných evropských měst a také Hřídělce.

Za pomoci rodiny Fajstavrových a města Lázní Bělohradu prošel hřídelský kostelík generální rekonstrukcí. Bylo provedeno statické zajištění, vyměněna krytina, uskutečněny vnitřní restaurátorské práce. Bylo instalováno topení, osvětlení kostela, opraven plot a chodník. Po skončení oprav byl kostel 28. 8. 1998 slavnostně vysvěcen.

Na věži hřídelského kostelíku je zavěšen vůbec nejstarší zvon Bělohradska, zachovaný do současnosti. Zhotoven byl v roce 1600. Za druhé světové války byl sňat, ale díky dobrému označení byl šťastně navrácen a roku 1946 znovu zavěšen na kostelní věž. Jeho jasný hlas dál naplňuje široké údolí. Zvon umíráček se na své místo už nevrátil.

Útulný interiér, poněkud tmavší vzhledem k menším půlkruhovitým oknům, byl novodobě zařízen. Je vyzdoben malbami, zateplen koberci, dýchá vlnivostí a útulností. Malíř František Koubek ho hodnotil jako „vzornej kostelík, vymalovanej, taky nástrovní malby, to ani v Bělohradě není!“ Bohoslužby se zde konají v posledním týdnu v měsíci.

Hezoučkový kostelíček, oblečený ve slušivých barvách, svítí do daleka červení a modří své střechy. Je architektonickou ozdobou krajiny, tichým strážcem vesnice a hřbitůvku.

Antonie Vanišová, foto: Jaroslav Voves, Ladislav Stuchlík

